

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ได้กำหนดวิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความสำเร็จของการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคน
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
B	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยปกติ
Beta	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
R	แทน	สัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Coefficient of Regression)
R^2	แทน	ประสิทธิภาพในการพยากรณ์หรืออธิบายการผันแปร
df	แทน	ค่าของขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
Sig	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่คำนวณได้

2. ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยทั้งจาก วิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและตอบวัตถุประสงค์การวิจัยใดผลของการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีวิจัยเชิงปริมาณข้อมูลจากวิธีการวิจัยเชิงปริมาณนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึกในจังหวัดบุรีรัมย์

2.2 ผลการศึกษาค้นคว้าความสำเร็จของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้าปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยวิธีการวิเคราะห์จากข้อคำถามที่ได้เก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่กำหนดเฉพาะเจาะจง ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ หากค่าความเที่ยงตรงเป็นแบบโครงสร้างใช้วิเคราะห์เชิงเนื้อหา ได้ข้อสรุปเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเพื่อสำรวจข้อมูลทั่วไปของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างกระจายในเขต 12 ตำบล มีผู้นำครอบครัวเป็นผู้ตอบจากแบบสอบถามแบบสอบถาม โดยมีผู้สำรวจและตัวแทนทำหน้าที่เช็คคำตอบเป็นรายบุคคลรวม 391 ครอบครัว จากตารางที่ 13 นำผลวิเคราะห์มาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 15 ท่าน ที่ได้เลือกสรรมาแล้วว่ามีความรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับใดนำมาสังเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหาจัดลำดับความสำคัญการตอบคำถามของกลุ่มเป้าหมาย เป็นค่าความถี่ ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

(n = 391)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	278	71.10
2. หญิง	113	28.90
รวม	391	100.00

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
1. 20 – 29 ปี	2	0.50
2. 30 – 39 ปี	67	17.10
3. 40 – 49 ปี	143	36.60
4. 50 – 59 ปี	163	41.70
5. 60 ปี ขึ้นไป	16	4.10
รวม	391	100.00
อายุต่ำสุด 27 ปี, อายุสูงสุด 69 ปี, อายุเฉลี่ย 54.16 ปี		
สถานภาพสมรส		
1. โสด	11	2.80
2. แต่งงาน	333	85.20
3. หม้าย	29	7.40
4. หย่า	18	4.60
รวม	391	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ประถมศึกษา	265	67.80
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	55	14.10
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	45	11.50
4. อนุปริญญา/ปวส.	22	5.60
5. ปริญญาตรี	4	1.00
6. สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	391	100.00
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อปี		
1. น้อยกว่า 20,000 บาท	1	0.30
2. 20,001 – 50,000 บาท	207	52.90

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. 50,001 – 80,000 บาท	133	34.00
4. 80,001 บาทขึ้นไป	50	12.80
รวม	391	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 71.10 เป็นหญิง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 28.90 มีอายุส่วนใหญ่ ระหว่าง 50 – 59 ปี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 41.70 รองลงมาคืออายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.60 และช่วงอายุที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อายุ 20- 29 ปีขึ้นไปจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 โดยมีอายุต่ำสุด 28 ปี อายุสูงสุด 69 ปี อายุเฉลี่ย 54.16 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคือแต่งงาน จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 85.20 รองลงมาคือหม้าย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 และน้อยที่สุดคือสถานภาพสมรสโสด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 67.80 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 และไม่มีผู้จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 20,001 – 50,000 บาท จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 52.90 รองลงมาคือ 50,001 – 80,000 บาท จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ต่ำที่สุดคือ ผู้มีรายได้เฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 20,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผล
การวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ในภาพรวม

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวนผู้ตอบถูก	ร้อยละ
1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสิ่งที่พระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานให้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของชาวไทย	347	88.70
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงความ พอประมาณ ความมีเหตุผล และต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	325	83.10
3. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรง ชีพแนวทางการปฏิบัติของประชาชนในทุกกระดับ	371 317	94.90 81.10
4. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นความพอเพียง การพึ่งพาตนเอง สร้างเครือข่าย ประหยัด สร้างความ ยุติธรรม ชุมชนมีความสุข เข้มแข็ง ปลอดภัย		
5. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการที่ทำให้เติบโตเร็วโดยอาศัย การกู้เงินมากมายมาลงทุน	370	94.60
6. การมีประสิทธิภาพในการทำมาหากินมากเท่าไรต้องรีบ สร้างฐานะของตนให้ร่ำรวยโดยไม่ต้องสนใจผู้อื่นรอบข้าง ในสังคม เข้าลักษณะตัวใครตัวมัน	306	78.30
7. การใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า มีเหตุผลไม่ ทำลายเป็นแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	365	93.40
8. สังคมที่อยู่ดีมีสุข คือสังคมตามอุดมคติสอดคล้องกับแนว ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	339	86.70
9. สังคมที่มีการแบ่งปัน ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หุนหันมีพอกิน พอใช้ เป็นสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	295	75.40
10. หลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปเป็นแนวทางการ ทำงานทุกระดับทุกเครือข่าย	351	89.80

จากตารางที่ 13 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีจำนวนผู้ตอบถูกมากที่สุดคือ ข้อ 3 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำรงชีพแนวทางการปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตอบถูกจำนวน 371 คน คิดเป็น ร้อยละ 94.90 รองลงคือ ข้อ 5 เศรษฐกิจพอเพียง เป็นวิธีการที่ทำให้เติบโตเร็ว โดยอาศัยการกู้เงินมาลงทุน ตอบถูกจำนวน 370 คน คิดเป็น ร้อยละ 94.60 และข้อ 7 การใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า มีเหตุผลไม่ทำลายเป็นแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตอบถูกจำนวน 365 คน คิดเป็น ร้อยละ 93.40 และข้อที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด คือ ข้อ 9 สังคมที่มีการแบ่งปัน ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หุ่หรามิพอกิน พอใช้ เป็นสังคมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตอบถูกจำนวน 295 คน คิดเป็น ร้อยละ 75.40

ตารางที่ 14 ระดับของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาพรวม

ระดับคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	การแปลผลระดับความรู้
คะแนนตั้งแต่ ≤ 6 คะแนน ($\leq 60\%$)	42	10.70	ระดับต่ำ
คะแนนตั้งแต่ 7 -9 คะแนน (61-90%)	192	49.10	ระดับปานกลาง
คะแนนเต็ม 10 คะแนน (>91)	157	40.20	ระดับสูง
รวม	391	100.00	-

$$\bar{X} = 8.66, S.D. = 1.46$$

ต่ำสุด = 4 คะแนน จำนวน 2 คน (ร้อยละ 0.50)

คะแนนสูงสุด 10 คะแนนจำนวน 157 คน (ร้อยละ 40.20)

จากตารางที่ 14 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.10 รองลงมีความรู้ที่อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 40.20 และมีความรู้ที่อยู่ในระดับต่ำน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10.70 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เฉลี่ย 8.66 โดยคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มากที่สุดคือ 10 คะแนน จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.20 น้อยที่สุด คือ 4 คะแนน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน

(n = 391)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต	3.90	0.41	มาก
2. การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน	3.98	0.41	มาก
3. การรับการสนับสนุนจากภาครัฐ	3.87	0.44	มาก
4. การรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน	3.78	0.55	มาก
5. อิทธิพลเครือข่ายชุมชน	3.89	0.54	มาก
6. วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม	3.95	0.58	มาก
7. การมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย	3.96	0.51	มาก
8. จากกระแสนิยมต่อการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.89	0.46	มาก
9. การเป็นสมาชิกกลุ่มดำเนินงานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.90	0.50	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าเห็นด้วยในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ ปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย ($\bar{X} = 3.96$) และวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม ($\bar{X} = 3.95$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต จำแนกเป็นรายข้อ

(n = 391)

เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ระดับเจตคติ
1. คนทุกคนก็สามารถนำเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้กับชีวิตประจำวันได้	3.80	0.81	มาก
2. เศรษฐกิจพอเพียงใช้ในกิจกรรมครอบครัวและชุมชนได้เป็นอย่างดี	3.98	0.66	มาก
3. เศรษฐกิจพอเพียงเกิดประโยชน์กับข้าพเจ้า/ครอบครัว/ชุมชน	3.88	0.84	มาก
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการพัฒนาประเทศได้ดี	3.87	0.77	มาก
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการปลูกฝังความรู้สึที่ดีต่อการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มความรู้และทักษะในการทำงาน	3.90	0.70	มาก
6. เชื่อว่าปัญหาความยากจนสามารถแก้ไขได้ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.98	0.75	มาก
7. หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการสำคัญการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจได้ทุกระดับ	3.96	0.72	มาก
รวม	3.90	0.41	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า เกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มีเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต โดยรวมเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่เห็นด้วยในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ ข้อ 2 เศรษฐกิจพอเพียงใช้ในกิจกรรมครอบครัวและชุมชนได้เป็นอย่างดีและข้อ 6 เชื่อว่าปัญหาความยากจนสามารถแก้ไขได้ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ 7 หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการสำคัญการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจได้ทุกระดับ ($\bar{X} = 3.96$) และ

ข้อที่ 5 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการปลูกฝังความรู้สึกที่ดีต่อการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จริยธรรม เพิ่มความรู้และทักษะในการทำงาน ($\bar{X} = 3.90$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

(n = 391)

การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้นำชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน	4.00	0.72	มาก
2. ผู้นำชุมชนช่วยเหลือเครื่องมือ เครื่องจักร	3.92	0.68	มาก
3. ได้รับการส่งเสริมช่วยเหลือการขายผลผลิตการเกษตร	4.18	0.71	มาก
4. ได้รับประสานเครือข่ายชุมชน	4.08	0.63	มาก
5. ผู้นำชุมชนได้เป็นแกนนำในการสร้างอำนาจต่อรองทางด้านการตลาดกับชุมชน	3.87	0.67	มาก
6. ผู้นำชุมชนผลักดันให้ท่านมีส่วนร่วมในการแบ่งปันการทรัพยากรธรรมชาติร่วมกับทุกคน	3.80	0.74	มาก
7. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้นำชุมชน	3.99	0.61	มาก
รวม	3.98	0.40	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 3 ได้รับการส่งเสริมช่วยเหลือการขายผลผลิตการเกษตร ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมาคือข้อ 4 ได้รับประสานเครือข่ายชุมชน ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่ 1 ผู้นำชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนจากภาครัฐ
ในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 391)

การสนับสนุนจากภาครัฐ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ได้รับการรณรงค์ช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐ	3.87	0.77	มาก
2. ได้รับการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติจากภาครัฐอย่างทั่วถึงและยุติธรรม	3.91	0.76	มาก
3. ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในการจัดหาแหล่งน้ำให้เกษตรกร	3.96	0.72	มาก
4. ได้การประกันราคาพืชผลเกษตรอย่างทั่วถึง	3.87	0.79	มาก
5. ภาครัฐได้กำหนดนโยบายในการสนับสนุนการค้าทางชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.77	0.80	มาก
6. ภาครัฐมีการออกมาตรการในการรณรงค์ให้โครงการสนับสนุนให้ประชาชนใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.85	0.78	มาก
7. ท่านได้รับการช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีการผลิตจากภาครัฐ	3.85	0.99	มาก
รวม	3.87	0.44	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนจากภาครัฐในการประยุกต์ใช้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับสูง ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 3 ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในการจัดหาแหล่งน้ำให้เกษตรกร ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาคือข้อ 2 ได้รับการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติจากภาครัฐอย่างทั่วถึงและยุติธรรม ($\bar{X} = 3.91$) และข้อ 1 ได้รับการรณรงค์ช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐ และข้อ 4 ได้การประกันราคาพืชผลเกษตรอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.87$)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนจากภาคเอกชนต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกเป็นรายข้อ

(n = 391)

การสนับสนุนจากภาคเอกชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ภาคเอกชน เช่น สถาบันการเงินภาคเอกชนได้สนับสนุนด้านเงินทุน	3.82	0.79	มาก
2. ภาคเอกชนได้ให้ความรู้ให้แหล่งเรียนรู้	3.72	0.88	มาก
3. ภาคเอกชนได้สนับสนุนงบประมาณจัดอบรมงาน	3.81	0.83	มาก
4. ภาคเอกชนช่วยส่งเสริม วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือการเกษตร	3.50	0.92	ปานกลาง
5. ได้รับข้อมูลข่าวสารการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากหน่วยงานภาคเอกชน	3.87	0.84	มาก
6. ท่านได้รับการช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีการผลิตจากหน่วยงานภาคเอกชนหรือไม่	3.79	0.89	มาก
7. ท่านได้รับความเอื้อประโยชน์ร่วมกันกับภาคเอกชนหรือไม่ ในการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.93	0.81	มาก
รวม	3.77	0.55	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนจากภาคเอกชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก 6 ข้อระดับปานกลาง 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 7 ท่านได้รับความเอื้อประโยชน์ร่วมกันกับภาคเอกชนหรือไม่ ในการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาคือข้อ 5 ได้รับข้อมูลข่าวสารการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากหน่วยงานภาคเอกชน

($\bar{X} = 3.87$) และข้อ 1 ภาคเอกชน เช่น สถาบันการเงินภาคเอกชน ได้สนับสนุนด้านเงินทุน ($\bar{X} = 3.82$)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลของเครือข่ายชุมชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 391)

อิทธิพลจากเครือข่ายชุมชน	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เครือข่ายชุมชนให้การสนับสนุนด้านความรู้และวิธีการ	3.96	0.77	มาก
2. เครือข่ายชุมชนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน	3.83	0.79	มาก
3. เครือข่ายชุมชนมีการรวมกลุ่มประกอบการด้านสหกรณ์ ด้านธนาคารชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมทรัพยากร ธรรมชาติ ธนาคารข้าว	3.80	0.91	มาก
4. เครือข่ายชุมชนร่วมกันขอความช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐ	3.75	0.87	มาก
5. เครือข่ายชุมชนมีการแบ่งความรับผิดชอบดูแลทรัพยากร สิ่งแวดล้อม	4.07	0.71	มาก
6. อิทธิพลจากเครือข่ายชุมชนส่งผลต่อการประกอบอาชีพ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	3.94	0.80	มาก
7. เครือข่ายชุมชนให้การสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีใน การดำเนินงานและในการผลิตมากขึ้นเพียงใด	3.90	0.84	มาก
รวม	3.89	0.54	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับอิทธิพลจากเครือข่ายชุมชนในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 5 เครือข่ายชุมชนมีการแบ่งความรับผิดชอบดูแลทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมา คือข้อ 1 เครือข่ายชุมชนให้การสนับสนุนด้านความรู้และวิธีการ

($\bar{X} = 3.96$) และข้อ 6 เครื่องข่ายชุมชนส่งผลต่อการประกอบอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
($\bar{X} = 3.94$)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม
ต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกเป็นรายข้อ

(n = 391)

วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ชุมชนนับถือ	3.99	0.81	มาก
2. ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความเคารพนับถือ สิ่งเหนือธรรมชาติ	3.90	0.88	มาก
3. วัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ	3.96	0.81	มาก
4. วัฒนธรรมดั้งเดิมที่ประชาชนมีความเคารพเชื่อถือนับถือ และขัดหรือไม่ส่งเสริมต่อการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.95	0.75	มาก
5. วัฒนธรรมดั้งเดิม ที่เป็นต้นแบบประเพณี ใกล้เคียงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.94	0.85	มาก
6. วัฒนธรรมดั้งเดิม มีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของท่านหรือไม่	3.94	0.76	มาก
7. วัฒนธรรมดั้งเดิมยึดหลักปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาพุทธหรือไม่	3.96	0.78	มาก
รวม	3.95	0.58	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า ความคิดเห็นวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 1 มีวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ชุมชนนับถือ ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสองข้อ คือข้อ 3 วัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จและข้อ 7 วัฒนธรรมดั้งเดิมยึดหลักปฏิบัติตามคำสอนในศาสนาพุทธ

หรือไม่ ($\bar{X} = 3.96$) และข้อ 4 วัฒนธรรมดั้งเดิมที่ประชาชนมีความเคารพเชื่อถือ และขัดหรือไม่ส่งเสริมต่อการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.94$)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย ในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกเป็นรายข้อ

(n = 391)

การมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การมีความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมจากภาครัฐ	3.97	0.80	มาก
2. การมีความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน	3.96	0.70	มาก
3. การมีความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมจากชุมชน	3.88	0.73	มาก
4. การมีความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมจากหน่วยงานท้องถิ่น	3.93	0.84	มาก
5. การมีความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมจากองค์กรการกุศล เช่น มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิการกุศลต่าง ๆ	4.04	0.81	มาก
6. ท่านเคยได้รับการปรึกษาหารือในด้านการประกอบอาชีพ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากองค์กรหรือหน่วยงานหลายฝ่ายหรือไม่	3.96	0.67	มาก
7. ท่านเคยได้รับการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติจากหน่วยงานหลายฝ่ายหรือไม่	4.00	0.83	มาก
รวม	3.96	0.51	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 5 การมีความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมจากองค์กรการกุศล เช่น มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิการกุศลต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือข้อ 7 ท่านเคยได้รับการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติจากหน่วยงานหลายฝ่ายหรือไม่ ($\bar{X} = 4.00$) และข้อ 1 ได้รับการรณรงค์ช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐ และ ข้อ 1 การมีความร่วมมือหรือมีส่วนร่วมจากภาครัฐ ($\bar{X} = 3.97$)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกเป็นรายข้อ

(n = 391)

กระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ในชุมชนมีกระแสนิยมที่ทุกคนสนใจการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.92	0.81	มาก
2. ชุมชนได้รับการสนับสนุนการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากภาครัฐอย่างทั่วถึงต่อเนื่องจนเกิดเป็นกระแสนิยม	3.96	0.72	มาก
3. มีความสนใจตามกระแสนิยมมากน้อยเพียงใด	3.90	0.64	มาก
4. ความสำเร็จเริ่มต้นและปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด	3.87	0.74	มาก
5. ท่านมีความนิยมชมชอบในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับใด	3.95	0.80	มาก
6. ท่านได้ให้โอกาสที่เกิดกระแสนิยมการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด	3.89	0.85	มาก
7. ท่านได้ช่วยกันสร้างกระแสนิยมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากน้อยเพียงใด	3.77	0.81	มาก
รวม	3.89	0.46	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 2. ชุมชนได้รับการสนับสนุนการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากภาครัฐอย่างทั่วถึงต่อเนื่องจนเกิดเป็นกระแสนิยม ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมา คือข้อ 5 ท่านมีความนิยมชมชอบในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับใด ($\bar{X} = 3.95$)

และข้อ 2 ชุมชนได้รับการสนับสนุนการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากภาครัฐอย่างทั่วถึงต่อเนื่องจนเกิดเป็นกระแสนิยม ($\bar{X} = 3.92$)

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอ สดึก จังหวัดบุรีรัมย์จำแนกเป็นรายชื่อ

(n = 391)

การได้เป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กลุ่มสมาชิกเศรษฐกิจพอเพียงได้แนะนำให้เข้าร่วมกลุ่ม	4.00	0.76	มาก
2. กลุ่มสมาชิกเศรษฐกิจพอเพียง มีการทำกิจกรรมต่อเนื่องจนประสบความสำเร็จเป็นกระแสนิยม	3.82	0.79	มาก
3. กลุ่มสมาชิกเศรษฐกิจพอเพียง ได้ให้ความสำคัญต่อท่านในการร่วมมือ ร่วมคิดมอบหน้าที่ให้ท่านในกลุ่ม	3.78	0.88	มาก
4. ท่านมีความคิดเห็นค้านบวกกับชุมชนหรือกลุ่มสมาชิกเศรษฐกิจพอเพียง เช่นไร	3.79	0.86	มาก
5. ท่านได้ใช้ความเป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในการช่วยสังคม ชุมชน มากน้อยเพียงใด	4.06	0.73	มาก
6.ท่านได้ให้ความร่วมมือกับกลุ่มในเรื่องการใช้เทคโนโลยีมากเพียงใด	3.94	0.80	มาก
7.ท่านมีความพึงพอใจกับการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเพียงใด	3.87	0.68	มาก
รวม	3.90	0.50	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอ สดึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ ในระดับมาก ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 5 ท่านได้ใช้ความเป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียงในการช่วยสังคม ชุมชน มากน้อยเพียงใด ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาคือข้อ 1 กลุ่มสมาชิก

เศรษฐกิจพอเพียง ได้แนะนำให้เข้าร่วมกลุ่ม ($\bar{X} = 4.00$) และข้อ 6 ท่านได้ให้ความร่วมมือกับกลุ่มในเรื่องการใช้เทคโนโลยีมากเพียงใด ($\bar{X} = 3.94$)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ นำเสนอตามตารางดังนี้

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

(n = 391)

ผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร	\bar{X}	S.D.	ระดับผลสำเร็จ
1. ด้านการเรียนรู้	3.89	0.49	ระดับสูง
2. ด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม	3.91	0.46	ระดับสูง
3. ด้านความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง	3.89	0.49	ระดับสูง
4. ด้านดำรงชีพอย่างยั่งยืน	3.90	0.45	ระดับสูง
รวม	3.90	0.45	ระดับสูง

จากตารางที่ 25 พบว่า ผลสำเร็จการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกรอำเภอสตึก ในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับสูง ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมาคือ ดำรงชีพอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 3.90$) และด้านการเรียนรู้ ด้านความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง ($\bar{X} = 3.89$)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการเรียนรู้
จำแนกเป็นรายด้าน

(n = 391)

ด้านการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับผลสำเร็จ
เรียนรู้ด้านความพร้อมรับผลกระทบ			
1. เรียนรู้การเตรียมความพร้อมรับผลกระทบ	3.90	0.84	ระดับสูง
2. เรียนรู้การเตรียมความพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง	3.95	0.62	ระดับสูง
3. เรียนรู้ที่จะเตรียมตัวรองรับเทคโนโลยีในอนาคต	3.90	0.80	ระดับสูง
4. เรียนรู้เท่าทันกระแสโลกาภิวัตน์	3.92	0.76	ระดับสูง
5. เรียนรู้การสร้างภูมิคุ้มกันด้านเศรษฐกิจมีการเก็บออม	3.89	0.68	ระดับสูง
เรียนรู้ความมีเหตุผล			
6. แสดงความคิดเห็นกิจกรรมองค์กรชุมชนเป็นประจำ	3.83	0.80	ระดับสูง
7. หาข้อตกลงด้วยเหตุผล	3.94	0.70	ระดับสูง
8. ออกเสียงแสดงมติต่างๆ ตามแบบประชาธิปไตย	3.90	0.81	ระดับสูง
9. วางแผนแนวทางงานนโยบายที่เป็นรูปธรรม	3.89	0.76	ระดับสูง
10. ตัดสินใจด้วยมติที่มีเหตุผล	3.93	0.70	ระดับสูง
เรียนรู้การมีภูมิคุ้มกันที่ดี			
11. วิเคราะห์โอกาสในการพัฒนาและความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น	3.82	0.81	ระดับสูง
12. วางแผนความเสี่ยงองค์กรชุมชน	3.97	0.66	ระดับสูง
13. ร่วมมือปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น	3.89	0.84	ระดับสูง
14. บริหารองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์กองทุน เป็นต้น	3.87	0.77	ระดับสูง
15. ร่วมกิจการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจชุมชน	3.90	0.70	ระดับสูง
รวม	3.89	0.49	ระดับสูง

จากตารางที่ 26 พบว่า ผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีอิทธิพลอยู่ในระดับสูง ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับคือข้อ 12 มีส่วนร่วมในการร่วมมือร่วมแรงทำงานในองค์กรชุมชน ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาคือข้อ 2.เรียนรู้การเตรียมความพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ($\bar{X} = 3.95$) และข้อ 7 มีส่วนร่วมในการแสดงวิสัยทัศน์ความรู้ภูมิปัญญา ($\bar{X} = 3.94$)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม จำแนกเป็นรายด้าน

(n = 391)

ด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับผลสำเร็จ
การมีส่วนร่วมในการคิด พิจารณาร่วมตัดสินใจ			
1. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นกิจกรรมองค์กร	3.86	0.78	ระดับสูง
2. มีส่วนร่วมในการแสดงวิสัยทัศน์ความรู้ภูมิปัญญา	3.96	0.70	ระดับสูง
3. มีส่วนร่วมในการออกเสียงแสดงมติต่างๆ	3.91	0.79	ระดับสูง
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนแนวทางนโยบาย	3.92	0.79	ระดับสูง
5. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.96	0.70	ระดับสูง
มีส่วนร่วมในการทำงาน			
6. มีส่วนร่วมในการทำงานในกิจกรรมชุมชน	3.89	0.78	ระดับสูง
7. มีส่วนร่วมในการร่วมมือร่วมแรงทำงานในองค์กรชุมชน	3.98	0.70	ระดับสูง
8. มีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์กองทุน เป็นต้น	3.89	0.81	ระดับสูง
9. มีส่วนร่วมในกิจการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจชุมชน	3.87	0.78	ระดับสูง
10. มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	3.90	0.70	ระดับสูง

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ระดับผลสำเร็จ
มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกัน			
11.มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและรับผิดชอบในการตัดสินใจ	3.80	0.81	ระดับสูง
12.มีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน	3.97	0.66	ระดับสูง
13.มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	3.88	0.84	ระดับสูง
14.มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบการบริหารองค์กร	3.87	0.77	ระดับสูง
15.มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการตลาดร่วมกัน	3.90	0.70	ระดับสูง
รวม	3.91	0.46	ระดับสูง

จากตารางที่ 27 พบว่า ผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกรอำเภอสตึก ในจังหวัดบุรีรัมย์ การจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีอิทธิพลอยู่ในระดับสูง ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 7.มีส่วนร่วมในการร่วมมือร่วมแรงทำงานในองค์กรชุมชน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือข้อ 12 มีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ($\bar{X} = 3.96$) และข้อ 2 มีส่วนร่วมในการแสดงวิสัยทัศน์ความรู้ภูมิปัญญาและข้อ 5 มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.96$)

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง จำแนกเป็นรายด้าน

(n = 391)

ด้านความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง	\bar{X}	S.D.	ระดับผลสำเร็จ
ชุมชนรวมตัวเป็นปึกแผ่นมีความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ			
1.ชุมชนมีความรักใคร่พิงพากัน	3.80	0.81	ระดับสูง
2.ชุมชนรวมตัวกันจัดกิจกรรมวัฒนธรรม พิธีกรรมและวัฒนธรรม	3.98	0.66	ระดับสูง
3.ชุมชนมีการแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติอย่างยุติธรรมและทั่วถึง	3.88	0.84	ระดับสูง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ด้านความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง	\bar{X}	S.D.	ระดับ ผลต่ำเร็จ
4.ชุมชนมีความเป็นอยู่อย่างมีสุขภาพคืออยู่กันอย่างอยู่เย็นเป็นสุข แข็งแรง	3.88	0.77	ระดับสูง
5.ชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ชุมชนมีศักยภาพพึ่งตนเองได้	3.91	0.71	ระดับสูง
6.ชุมชนมีการพึ่งตนเองได้ในระดับสูง มีอำนาจต่อรองสูง	3.84	0.80	ระดับสูง
7.ชุมชนประกอบอาชีพมั่นคง มีรายได้เป็นของตนเองโดยไม่ต้องกู้ เงิน หยิบยืมเงินจากผู้อื่น	3.99	0.69	ระดับสูง
8.ชุมชนมีองค์กรที่ดำเนินงานโดยเกษตรกรในการตั้งกองทุน หมู่บ้าน กองทุนออมทรัพย์ สหกรณ์ศูนย์เรียนรู้	3.90	0.84	ระดับสูง
9.ชุมชนมีอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วมกัน	3.88	0.77	ระดับสูง
10.ชุมชนมีเครือข่ายความร่วมมือจากภายในและภายนอกชุมชน ชุมชนมีความสามารถพัฒนา ศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.71	ระดับสูง
11.ชุมชนสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ และแผนการพัฒนาของตนเอง ได้ทุกด้าน โดยมีขบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน	3.79	0.82	ระดับสูง
12.ชุมชนมีความสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ด้วยตัวเอง	3.99	0.65	ระดับสูง
13.ชุมชนมีผู้นำในชุมชนมีความสามารถสูงมีภาวะผู้นำสูง มี ศักยภาพในการเชื่อมโยงกับชุมชนภายนอกเพื่อเป็นเครือข่ายพัฒนา	3.90	0.84	ระดับสูง
14.ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.91	0.78	ระดับสูง
15.ชุมชนมีการร่วมมือจัดค+ารองค์กรชุมชน เช่น จัดตั้งสหกรณ์ออม ทรัพย์ กองทุนพัฒนาในชุมชน	3.89	0.70	ระดับสูง
รวม	3.89	0.49	ระดับสูง

จากตารางที่ 28 พบว่า ผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง มีอิทธิพลโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีอิทธิพลอยู่ในระดับสูง ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 7 ชุมชนประกอบอาชีพมั่นคง มีรายได้เป็นของตนเอง โดยไม่ต้องกู้เงิน หยิบยืมเงินจากผู้อื่นและข้อ 12 ชุมชนมีความสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือข้อ 2 ชุมชนรวมตัวกันจัดกิจกรรมวัฒนธรรม พิธีกรรมและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.98$) และลำดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากันสองข้อ คือข้อ 5 ชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และข้อ 14 ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการดำรงชีพอย่างยั่งยืน จำแนกเป็นรายด้าน

(n = 391)

ด้านการดำรงชีพอย่างยั่งยืน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลสำเร็จ
ความมั่นคงยั่งยืนด้านสมดุล			
1. มีคุณภาพที่คงทน ต่อเนื่อง	3.84	0.82	ระดับสูง
2. มีคุณภาพความสมดุลของชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร	3.99	0.68	ระดับสูง
3. มีคุณภาพต่อการพัฒนาในอนาคต	3.96	0.81	ระดับสูง
4. มีคุณภาพสนองความต้องการของเกษตรกรในปัจจุบัน	3.93	0.78	ระดับสูง
5. มีคุณภาพต่อธรรมชาติที่สมดุล ยั่งยืนมั่นคง	3.94	0.72	ระดับสูง
มีความมั่นคง ยั่งยืน ด้านความเป็นธรรม			
6. ชุมชนมีคุณธรรมทุกครอบครัว	3.81	0.83	ระดับสูง
7. ชุมชนให้ความสุข ความไว้วางใจ เชื่อใจต่อกัน	3.98	0.68	ระดับสูง
8. ชุมชนให้เกียรติซึ่งกันและกัน	3.88	0.83	ระดับสูง
9. ชุมชนให้การพึ่งพากัน แลกเปลี่ยนผลผลิตต่อกันตามความต้องการของแต่ละครอบครัวอย่างยุติธรรม	3.87	0.77	ระดับสูง

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ด้านการดำรงชีพอย่างยั่งยืน	\bar{X}	S.D.	ระดับ ผลสำเร็จ
10. ชุมชนช่วยกันดูแลป้องกันภัยร่วมกันอย่างจริงจัง มีความมั่นคง ยั่งยืนด้านการดำเนินการ	3.90	0.70	ระดับสูง
11. ครอบครัวมีการจัดการที่ดี	3.80	0.81	ระดับสูง
12. ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความรู้ใหม่	3.98	0.66	ระดับสูง
13. ชุมชนมีการปลูกพืชยืนต้นเป็นทุนออมระยะยาว	3.88	0.84	ระดับสูง
14. ทุกครอบครัวมีการทำเกษตรทฤษฎีใหม่	3.87	0.77	ระดับสูง
15. ครอบครัวมีการร่วมทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน	3.90	0.67	ระดับสูง
รวม	3.90	0.45	ระดับสูง

จากตารางที่ 29 พบว่า ผลสำเร็จของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการดำรงชีพอย่างยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีอิทธิพลอยู่ในระดับสูง ทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือข้อ 2 มีคุณภาพความสมดุลของชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือข้อ 7 ชุมชนให้ความสุข ความไว้ใจ เชื่อใจต่อกัน และข้อ 12 ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สร้างความรู้ใหม่ ($\bar{X} = 3.98$) และข้อ 1 ได้รับการรณรงค์ช่วยเหลือสนับสนุนจากภาครัฐ และข้อ 3 มีคุณภาพต่อการพัฒนาในอนาคต ($\bar{X} = 3.96$)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผล จำนวน 10 ปัจจัย ที่คาดว่าจะมีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และนำมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง

(Multiple Linear Regression Analysis) เพื่ออธิบายปัจจัยที่อธิบายการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตาม 4 ตัวแปร คือ ปัจจัยผลสำเร็จการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จากตัวแปรอิสระ 10 ตัวแปร

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่อธิบายสมรรถนะของผู้ใหญ่บ้านในมุมมองของประชาชน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แต่ละตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

X_1	แทน	ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
X_2	แทน	เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
X_3	แทน	การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน
X_4	แทน	การสนับสนุนจากภาครัฐ
X_5	แทน	การสนับสนุนจากภาคเอกชน
X_6	แทน	อิทธิพลของเครือข่ายชุมชน
X_7	แทน	วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม
X_8	แทน	การมีส่วนร่วมหลายฝ่าย
X_9	แทน	กระแสนิยมต่อการดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
X_{10}	แทน	การเป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง
Y	แทน	ผลของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของเกษตรกร แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. การเรียนรู้
2. การจัดการแบบมีส่วนร่วม
3. ความเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเอง และ
4. ดำรงชีพอย่างยั่งยืน

2. ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ ด้วยวิธี Pearson's Product Moment Correlation (r) ในการหาระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เรียกว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นบวก (+) หมายความว่า

ว่าข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูงค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูงด้วย และถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็นลบ (-) หมายความว่าข้อมูลทั้งสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามหรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าตัวแปรตัวหนึ่งสูง ค่าของตัวแปรตัวหนึ่งจะกลับเป็นต่ำ และค่าของตัวแปรตัวหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรตัวหนึ่งจะกลับเป็นสูงค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น จากค่า Correlation Coefficient (r) มีเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ ดังนี้ (คุณฐิ อายุวัฒน์. ม.ป.ป. : 2)

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
.90 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
.70 - .90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50 - .70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30 - .50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00 - .30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันควรมีค่าสูงสุดไม่เกิน 0.85 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิด Multi – Collinearity ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะสมที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และ กรรณิการ์ สุขเกษม. 2547 : 25) ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (X) จำนวน 10 ตัว กับตัวแปรตาม (Y) จำนวน 1 ตัวแปร ดังนี้

ตารางที่ 30 แสดงค่า บีจียที่มีความสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

(n=391)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	Y
ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง (X ₁)	1.00	0.01**	0.01	0.03	0.05	0.02	0.11	0.07	0.04	0.02	0.01
เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X ₂)		1.00	0.28**	0.02	0.06	0.01	0.02	0.03	0.05	0.01	0.56*
การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X ₃)			1.00	0.34**	0.26**	0.28**	0.02	0.07	0.14	0.36**	0.38*
การสนับสนุนจากภาครัฐ (X ₄)				1.00	0.23**	0.22**	0.00	0.02	0.02	0.27**	0.03
การสนับสนุนจากภาคเอกชน (X ₅)					1.00	0.77**	0.33**	0.02	0.05	0.72**	0.05
อิทธิพลของเครือข่ายชุมชน (X ₆)						1.00	0.47**	0.01	0.04	0.90**	0.01
วัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม (X ₇)							1.00	0.35**	0.22**	0.40**	0.03
ปัจจัยการมีส่วนร่วมหลายฝ่าย (X ₈)								1.00	0.31**	0.03	0.07
ปัจจัยจากการส่งเสริมต่อการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X ₉)									1.00	0.00	0.04
ปัจจัยการเป็นสมาชิกกลุ่ม (X ₁₀)										1.00	0.02
ผลของการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของเกษตรกร (Y)											1.00

* P ≤ .05 , ** P ≤ .

จากตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีค่าสหสัมพันธ์กับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

ตัวแปรที่มีความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เจตคติต่อการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) ($r = 0.56$) และการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_3) ($r = 0.38$) ส่วนตัวแปรอื่น ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้วิจัยจึงทำตัวแปรทั้งหมดแก่สมการวิเคราะห์พหุคูณถดถอยเชิงเส้น (Multiple linear Rogrorism Analysis) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	b	S.E. est	β	t	Sig
X_2	.789	.622	7.4	5.180	16.542	.789	25.230*	.000
X_3	.812	.659	7.6	2.317	15.749	.198	6.419*	.000

a = 70.142 S.E. est Y = 15.74916

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 31 สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_3) โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรได้ร้อยละ 65.90 ($R^2 = 0.659$)

2. ค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ (ตัวแปรต้น) และ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ (ตัวแปรตาม) มี 2 โมเดล คือ โมเดลที่ 1 เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) ที่พบว่า มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .789 โมเดลที่ 2 เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_3) ที่พบว่า มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .812

3. ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระ (X) คือ ปัจจัยต่างๆกับตัวแปรตาม (Y) พบว่า โมเดลที่ 1 จะมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวคือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_1) ที่สามารถพยากรณ์ถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้ร้อยละ 7.4 โมเดลที่ 2 จะมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_1) การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_2) ที่สามารถพยากรณ์ถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้ร้อยละ 10.3

4. ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ตัวแปรตามคือการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยต่าง ๆ (S.E. e_{it}) พบว่า โมเดลที่ 1 เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_1) ที่สามารถพยากรณ์ถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้ร้อยละ 7.4 จะมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ตัวแปรตามคือการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับ 16.542 โมเดลที่ 2 จะมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_1) การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_2) ที่สามารถพยากรณ์ถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้ร้อยละ 10.3 จะมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ ตัวแปรตามคือ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เท่ากับ 15.749

5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบว่าจะสามารถใช้ตัวแปรอิสระคือปัจจัยต่าง ๆ ที่คัดเลือกเข้าสมการนี้มาพยากรณ์ตัวแปรตามคือการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์พบว่า โมเดลที่ 1 จะมีตัวแปรอิสระ 1 ตัวคือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_1) โมเดลที่ 2 จะมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_1) การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_2) ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแปรพยากรณ์ตัวแปรตามคือ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์เนื่องจาก ที่ค่า Sig น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด

6. ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (β) ของตัวแปรแต่ละตัวในรูปคะแนนมาตรฐานสำหรับสร้างสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน ค่า Beta สามารถบอกได้ว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากหรือน้อยกว่ากัน ถ้า Beta ของตัวแปรอิสระใดมีค่ามากกว่า (โดยไม่คิด

เครื่องหมาย) แสดงว่าตัวแปรอิสระตัวนั้นมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมาก ซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า โมเดลที่ 1 มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวคือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) จะได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ เท่ากับ .789 ($\beta = .789$) โมเดลที่ 2 มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวคือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_3) จะได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ คือ เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) เท่ากับ .844 ($\beta = .844$) และการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_3) เท่ากับ .198 ($\beta = .198$) ซึ่งแสดงว่า เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) มีอิทธิพลต่อการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์มากกว่า การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_3)

7. ค่า t และค่า Sig. เป็นค่าสถิติ t และค่าความน่าจะเป็น (Sig.) ของการทดสอบ t สำหรับทดสอบว่าตัวแปรอิสระตัวใดควรนำไปใช้ในสมการพยากรณ์ได้บ้าง ถ้าค่า t มีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญ (หรือค่า sig. มีค่าน้อยหรือเท่ากับระดับนัยสำคัญที่กำหนด) แสดงว่า สามารถนำไปใช้ในสมการพยากรณ์ได้ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X_2) การสนับสนุนจากผู้นำชุมชน (X_3) สามารถพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรทั้งสองร่วมกันพยากรณ์การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ได้ร้อยละ 10 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (S.E. est.) เท่ากับ 15.74916 และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y = 70.142 + 5.180 X_2 + 2.317 X_3$$

$$\text{สมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ } Z_1 = 0.789 Z_2 + 0.198 Z_3$$

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบและยืนยันรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

1. การสร้างรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ

เกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อรวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆและองค์ประกอบของปัจจัยรวมทั้งแนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์บุคลากรแบบสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำประเด็นตัวแปรที่พบจากผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นหลักการเบื้องต้น ได้แก่ เจตคติต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการสนับสนุนจากผู้นำชุมชนเป็นประเด็นนำคำถามอื่นๆ

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มบุคคลที่อยู่ในส่วนราชการในระดับสูงที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบายภาครัฐมาใช้กับเกษตรกร ซึ่งมีผลอยู่มากต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจำนวน 5 คน ประกอบด้วย นายอำเภอสตึก พัฒนาการอำเภอสตึก รองผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอสตึก เกษตรอำเภอสตึก เกษตรตำบลนิคม

คนที่ 1 เป็นนายอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ชื่อ นายวัชรินทร์ รุ่งโรจน์ การศึกษาระดับปริญญาโท เป็นผู้มีความรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี จากหน้าที่ที่ได้รับราชการที่ผ่านมาเป็นผู้ดูแลโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดูแลควบคุมงานตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในส่วนราชการ ที่จังหวัดชัยภูมิ ทั้งระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ดูแลควบคุมโครงการหมู่บ้าน ดูแลโครงการกองทุนมิยาซาวา ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนายอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีอายุ 59 ปี ให้สัมภาษณ์ ณ วันที่ 12 พฤศจิกายน 2557

1. คิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 เกษตรกรเป็นพลเรือนกลุ่มใหญ่ของประเทศ สภาพการณ์ที่ดำรงอยู่เกี่ยวกับเกษตรกรในขณะนี้ คือปัญหาความยากจน-ความเจ็บไข้-ความไม่รู้ โดยเกษตรกรถึงวันเวียนอยู่ในวงจรความยากจน คือ ต้นทุนสูง-ราคาต่ำ-ขาดทุน-กู้ยืมเงิน-หนี้สิน-ยากจน ไม่รู้จบ

1.2 ที่มาที่แท้จริงของปัญหาคือวิถีชีวิต-วิถีการผลิต-วิถีคิดของเกษตรกรเกือบทั้งหมดในปัจจุบัน ผูกติดแน่นกับแนวทางการพัฒนา กระแสหลัก (ทุนนิยม+เสรีนิยม+ประชาธิปไตย+โลกาวิวัฒน์)

1.3 อาจกล่าวได้ว่ารากเหง้า ปัญหาของชาติ คือ แนวทางการพัฒนากระแสหลัก ได้ครอบงำวิถีชีวิตของคนส่งผลให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ-สังคม-การเมือง-การปกครอง ความมั่นคง ซึ่งทุกปัญหาเกี่ยวข้องส่งผลถึงกัน

1.4 ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง เป็นแนวทางที่จะลดให้เกษตรกรหลุดพ้นจากวงจรความยากจนและผลักดันประเทศไทยให้หลุดพ้นจากวงล้อมสารพันปัญหา ความล้าหลัง

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 หลักการสามห่วงสองเงื่อนไข (ความพอประมาณ- มีเหตุผล- มีภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง-ความรู้คู่คุณธรรม)

3.1.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (วิธีการ) เช่น เกษตรผสมผสาน ทฤษฎีใหม่ ว่าด้วยการใช้น้ำ เกษตรอินทรีย์ ระบบนิเวศน์ ระบบสหกรณ์

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 ศรัทธา ต่อแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง ในระดับการยอมรับเป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิต

3.2.2 สัมมาทิฐิ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทางที่ถูกต้อง ยึดมั่นในแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียง มุ่งทำให้สำเร็จ

3.2.3 คุณธรรม ค่านิยมสร้างสรรค์ เช่น ขยัน-ประหยัด-ซื่อสัตย์-อดทน-ห่างไกลอบายมุข-ไม่นอนตื่นสายไม่เอาทำกิน-ไม่หมีเงินน้อย-ไม่คอบวาสนา-ไม่หลงวิชา-ไม่เอาเปรียบใคร-โอบอ้อมอารี-สามัคคี-ช่วยเหลือกัน เป็นต้น

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของผู้นำ

3.3.2 ทศนคติของผู้นำชุมชนต่อปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

3.3.3 ความเข้มแข็งขององค์กรคณะกรรมการหมู่บ้าน

3.3.4 ความสามัคคีภายในชุมชน

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 ความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ (ที่ส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียง)

3.4.2 ความเข้าใจ และประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ปฏิบัติตามนโยบาย) (การนำนโยบายไปปฏิบัติ)

- 3.4.3 การจัดโครงการสร้างพื้นฐานที่เป็นปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร (เช่น แหล่งน้ำ ระบบชลประทาน ตลาด อุตสาหกรรม ต่อเนื่องภาคเกษตร)
- 3.4.4 การเพิ่มขึ้น/ลดลงของนโยบายประชานิยม
- 3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน
 - 3.5.1 ความเข้าใจ ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงของภาคเอกชน
 - 3.5.2 ทักษะคติของภาคเอกชนต่อปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง
 - 3.5.3 ประเด็นการขัดกันของผลประโยชน์ (ผลกระทบของปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียงต่อธุรกิจที่อยู่ในระบบทุนนิยม)
- 3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน
 - 3.6.1 คุณภาพและประสิทธิภาพของระบบสหกรณ์
 - 3.6.2 คุณภาพและความสามารถของปราชญ์ชาวบ้าน
 - 3.6.3 ทักษะของตัวเกษตรกรต่อองค์กรนอกภาครัฐ (NGO)
- 3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรม ชุมชนดั้งเดิม
 - 3.7.1 ค่านิยม (ทักษะ) ของชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกร (เช่น ชุม สนับสนุนอยากสานต่ออยากให้เป็นอาชีพของลูกหลานหรือไม่)
 - 3.7.2 ค่านิยมของชุมชนมีผลทางบวก/ลบ ต่อการพึ่งพาตนเอง (เช่น ความคิดริเริ่ม กล้าในทางที่ถูก คุณสมบัติการเป็นผู้ประกอบการ ฯลฯ)
 - 3.7.3 ระดับความผูกพัน/การยอมรับอิทธิพลวัฒนธรรมชุมชน ของตัวเกษตรกร
- 3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย
 - 3.8.1 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกัน (มีประโยชน์เกื้อกูลกันหรือไม่)
- 3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.9.1 ทิศทางของสื่อหลัก (โทรทัศน์ วิทยุ)
 - 3.9.2 ตัวบุคคลต้นแบบ
- 3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.10.1 บทบาทของเกษตรกรในกลุ่ม (เป็นผู้บริหาร/กรรมการ/สมาชิก)
 - 3.10.2 ระดับการยอมรับของสังคมต่อเกษตรกรที่เป็นสมาชิก
 - 3.10.3 ความเข้มแข็งของกลุ่ม
 - 3.10.4 ความสามัคคีในกลุ่ม

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบ อะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 ความรู้พื้นฐาน อ่าน เขียน ได้คล่อง คิดเลขเป็น เพื่อเรียนรู้เข้าใจถึงข้อมูลได้ง่าย

4.1.2 ทักษะ ภูมิปัญญาในอาชีพ เพื่อการผลิตที่มีประสิทธิภาพ ทั้งเชิงปริมาณ-คุณภาพ

4.1.3 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น เพื่อเข้าใจกลไกตลาด สามารถวางแผนการผลิตได้เหมาะสม

4.1.4 การบริหารจัดการเบื้องต้น

4.1.5 สถานการณ์บ้านเมืองโลก เทคโนโลยี เพื่อรู้เท่าทันโลก หันสมัย ปรับตัวได้ดี

4.1.6 วิชาชีวิต : คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

4.1.7 ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 ความชัดเจนสอดคล้องและต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ

4.2.2 ความเข้าใจ-จริงจัง-ของผู้เกี่ยวข้องเจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนชาวบ้าน ชนาคกร

4.2.3 รูปแบบความร่วมมือ ความเข้มแข็งของการปฏิบัติ

4.2.4 ระบบการติดต่อสื่อสาร

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 การเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต มีที่ดิน-ทุน-เครื่องทุ่นแรงของตนเอง

4.3.2 ประสิทธิภาพในการผลิต สามารถผลิตได้เพียงพอบริโภค ใช้สอย จนถึงมี

เหลือ

4.3.3 ความสามารถในการทำงานด้วยตนเอง มีแรงเพียงพอ

4.4 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการมีภูมิคุ้มกัน

4.4.1 ความสามารถในการเก็บผลผลิตไว้บริโภค/ใช้สอยระยะยาว มีผู้ฉาง

4.4.2 ความสามารถในการผลิตพัฒนาและการเก็บรักษา ชนาคกรเมล็ดพันธุ์

พ่อพันธุ์-แม่พันธุ์

4.4.3 การเป็นสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย ที่มีวัตถุประสงค์ช่วยเหลือกัน สหกรณ์

กลุ่มเครือข่าย

4.4.4 การเก็บออม สะสมทุน

4.4.5 การยึดมั่นในคุณธรรม ค่านิยมสร้างสรรค์

4.4.6 การทำเกษตรแบบผสมผสาน หลากหลาย (ไม่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว)

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ควรเป็นอย่างไร

5.1 ใช้รูปแบบการจัดการแบบการมีส่วนร่วม ๔ ฝ่าย คือ เกษตรกร+ราชการ+ปราชญ์ชาวบ้าน+เอกชน สายเศรษฐกิจพอเพียง (ถ้าชอบใช้คำย่อแบบราชการก็อาจใช้ กรปอ.)

5.2 ใช้รูปแบบการทำเกษตรผสมผสาน แบบ ไร่-นา-สวน ผสมปศุสัตว์-ประมง ซึ่งเหมาะสมสอดคล้องกับทุนทางเกษตร ที่เกษตรส่วนใหญ่ในอำเภอสตึกมีอยู่เดิม

5.3 ยึดมั่นแนวพระราชดำริเศรษฐกิจแบบพอเพียง ปลูกฝังแนวความคิดให้เกิดเจตคติ ศรัทธา ยอมรับนำไปปฏิบัติจริงจัง เป็น วิถีชีวิตเศรษฐกิจแบบพอเพียง

5.4 สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย ตัวอย่างเช่น สร้างกระแสให้เกิดการยอมรับแนวความคิด ด้วยถ้อยคำง่าย ๆ ไม่มุ่งทำขาย-ไม่หมายรวยไว-ไม่ใหญ่เกินกำลัง-ไม่หวังผลสำเร็จชั่วข้ามคืน

5.5 ทำจากเล็กไปใหญ่ โดยให้มีจุดสาธิต+วิทยากรชาวบ้าน กระจายสู่ทุกตำบล ขยายผลจากครัวเรือน-หมู่บ้าน-ตำบล

คนที่ 2 เป็นเจ้าพนักงานตำรวจภูธรอำเภอสตึก ตำแหน่งรองผู้กำกับการงานปราบปราม ชื่อ พ.ต.ท วรวิทย์ หนูสนั่น การศึกษาระดับปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สังคมวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และเป็นผู้ชำนาญในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงานตำรวจ และยังเป็นกรรมการสถานศึกษาหลายแห่ง เช่นกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนสตึก กรรมการที่ปรึกษาสำนักงานมัธยมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลงานที่ภาคภูมิใจ ติดตามปราบปรามอาชญากรรมต่างๆและเป็นผู้ติดตามดูแลภารกิจการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในหน่วยงานตำรวจ ภูธร ได้รับรางวัลหัวหน้าชุดชุมชนสัมพันธ์ดีเด่น ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปี 2540 , 2546 ,2547 อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ให้สัมภาษณ์วันที่ 13 พฤศจิกายน 2557 เวลา 10.00 น.

1. ท่านคิดว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

“...เนื่องจากกลุ่มเกษตรกร เป็นแหล่งผลิตผลทางการเกษตรเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริโภค ของชาวไทย ซึ่งเปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของชาติ อันหมายถึงประเทศไทยยังยืนหยัดได้เพราะกลุ่มเกษตรกร จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องในการประกอบ

อาชีพอันมีผลสำคัญยิ่งแก่ชาติบ้านเมืองไทยอย่างยั่งยืนตลอดไป โดยให้เกษตรกรนำหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 3 ระดับ ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน...”

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

- 2.1 ความพอประมาณ คือ พอมี พอกิน พอใช้ สามารถดูแลรับผิดชอบตัวเองได้
- 2.2 ความมีเหตุผลคือการตัดสินใจความพอประมาณ ใช้สติอย่างมีเหตุผล
- 2.3 มีภูมิคุ้มกันพร้อมที่จะสรรหาเปลี่ยนแปลงต่างๆจากปัจจัยภายในและ

ภายนอก

2.4 โดยมีความรู้ และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญทางปฏิบัติ อ่างแนวคิดแนวปฏิบัติที่เข้าใจลึกซึ้งของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะส่งผลให้กลุ่มสังคมเกษตรกรเข้มแข็งพอเพียงในการรวมตัวกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อมในการประกอบอาชีพ

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจุบันแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 เป็นหลักการที่ถ่ายทอดองค์ประกอบที่เข้าใจง่าย

3.1.2 ผู้ถ่ายทอดต้องมีความรู้ เข้าใจอย่างจริงจัง

3.1.3 มีการกำหนดแผนการปฏิบัติหรือขับเคลื่อนที่เป็นขั้นตอนไม่เร่งรีบ

เพื่อให้ผู้รับถ่ายทอดมีความลึกซึ้ง

3.1.4 มีตัวอย่างคัมแบบที่เป็นรูปธรรม

3.1.5 มีการประเมินผลและทดสอบการปฏิบัติเป็นระยะ

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 สร้างศรัทธาและการยอมรับในกลุ่มสมาชิกเกษตรกร

3.2.2 นำสิ่งใกล้ตัวหรือวิถีชีวิตเป็นที่ยอมรับของสมาชิกมาเป็นตัวขับเคลื่อน

3.2.3 มีการสอดแทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบประยุกต์ให้สอดคล้อง

วิถีชีวิตของกลุ่มเกษตรกรนั้น

3.2.3 นำการขับเคลื่อนที่แก้ปัญหาให้เห็นที่เป็นรูปธรรม

3.2.4 วิเคราะห์ให้เห็นจริง และตอบคำถามสมาชิกได้

- 3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน
- 3.3.1 ผู้นำชุมชนต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.3.2 เป็นแบบอย่างในสมาชิกในชุมชนหรือกลุ่ม
- 3.3.3 กระตุ้นกลุ่มสมาชิกให้แสดงความคิดเห็นในการระดมความคิดและ
- ตัดสินใจ
- 3.3.4 สร้างความเป็นธรรมเป็นประโยชน์และค่าตอบแทนในกลุ่มที่มีความ
- เป็นธรรม
- 3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ
- 3.4.1 กำหนดแผนในการขับเคลื่อนโดยให้เป็นขั้นตอนไม่รีบเร่ง เข้าใจง่าย
- 3.4.2 สนับสนุนงบประมาณในการสร้างต้นแบบตัวอย่างให้กลุ่มเกษตรกร
- 3.4.3 ให้คำปรึกษาและมีการประเมินแนะนำเป็นระยะๆ
- 3.4.4 ส่งเสริมช่วยเหลือด้านการตลาดให้แก่ผลผลิตของกลุ่มเกษตรกร
- 3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน
- 3.5.1 ให้องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อให้เข้าใจและเห็น
- ความสำคัญในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.5.2 สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกกลุ่มตลอดจนสังคม
- ชุมชนอื่นๆ
- 3.5.3 สนับสนุนอุปกรณ์และงบในการพัฒนาต้นแบบตัวอย่างในการศึกษา
- เรียนรู้ของกลุ่มเกษตรกร
- 3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน
- 3.6.1 มีการส่งเสริมให้สมาชิกเข้าไปสร้างปฏิสัมพันธ์กลุ่มอื่นๆ
- 3.6.2 กำหนดปฏิสัมพันธ์ในลักษณะทิศทางเดียวกันหรือกำหนดประโยชน์
- ร่วมกัน
- 3.6.3 ใช้เครือข่ายที่ปฏิสัมพันธ์ได้การช่วยขับเคลื่อนทฤษฎีปรัชญาเศรษฐกิจ
- พอเพียง
- 3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม
- 3.7.1 นำวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิมมาเป็นแนวยึดเหนี่ยวจิตใจในรูปแบบ
- แผนการปฏิบัติร่วมกัน
- 3.7.2 นำมาเป็นบรรทัดฐาน หรือกรอบในการประยุกต์ในการขับเคลื่อน
- หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

- 3.7.3 สร้างจิตสำนึกร่วมกัน โดยใช้วัฒนธรรมประเพณีเป็นตัวกำหนดร่วม (ประยุกต์)
- 3.8 องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย
- 3.8.1 กำหนดบทบาทหน้าที่ในรูปของการมีส่วนร่วมภายในกลุ่มและองค์กร
- 3.8.2 มีการแลกเปลี่ยนแนวคิดประสบการณ์ของแต่ละฝ่าย โดยให้เกียรติ และเคารพซึ่งกันและกัน
- 3.8.3 สร้างความเป็นธรรมในการกำหนดประโยชน์ร่วมกัน
- 3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.9.1 สร้างการประชาสัมพันธ์ให้มาก โดยใช้รูปแบบที่ใกล้เคียงวิถีชีวิตของชุมชน
- 3.9.2 สร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนในรูปแบบประยุกต์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตปกติ
- 3.9.3 นำจุดเด่นของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมานำเสนอหลายๆเป็นการสร้างกระแสอย่างต่อเนื่อง
- 3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.10.1 เข้าใจใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.10.2 มีแนวทางอันเดียวกันในการพัฒนาในกลุ่ม
- 3.10.3 ยอมรับความเสี่ยง หรือผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน
- 3.10.4 มีการแบ่งปัน และจัดสร้างเป็นประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม
4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง
- 4.1 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการเรียนรู้
- 4.1.1 สร้างบรรยากาศและแรงจูงใจให้กลุ่มเกษตรกรในการที่จะไปรู้หรือรับรู้ในสิ่งที่รู้
- 4.1.2 การถ่ายทอดต้องเป็นขั้นตอนและเข้าใจง่าย
- 4.1.3 กำหนดแบบอย่างหรือตัวอย่างที่เป็นรูปแบบได้อย่างแท้จริง และมีการสาธิต

4.1.4 มีการประเมินผล โดยให้ในกลุ่ม ได้ฝึกปฏิบัติและวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการปฏิบัติ

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 สร้างจิตสำนึกกลุ่มเกษตรกรในกลุ่มร่วมกันเรียกว่าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

4.2.2 สร้างองค์กรขึ้น โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

4.2.3 มีการประชุมหารือสร้างแนวทางในการปฏิบัติและแก้ปัญหาพร้อมกัน (มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน)

4.2.4 มีการศึกษาแนวทางหรือปัจจัยเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมตลอดเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 ให้ความรู้ในกลุ่มเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจทั้งในด้านวัตถุดิบ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ค่านิยม และประโยชน์ของคนส่วนใหญ่

4.3.2 สร้างความพร้อมในการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักตนเอง คุมรายรับ รายจ่าย ได้โดยการรักษาระดับการใช้จ่ายไม่เป็นหนี้

4.4 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการมีภูมิคุ้มกัน

4.4.1 ศึกษาผลกระทบต่างๆและการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอนาคตว่าจะคาดเดาสถานการณ์ว่าในปัจจุบันและอนาคตควรมีอะไรบ้าง (ความเสี่ยง)

4.4.2 เตรียมอุปกรณ์ ปัจจัย และจิตใจที่เข้มแข็ง ในการที่จะรองรับสถานการณ์ต่างๆที่จะส่งผลกระทบและมีการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต (ต้องเลี้ยงอย่างคุ้มค่า)

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ควรเป็นอย่างไร

5.1 รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรจะต้องมีการจัดทำแผนการขับเคลื่อน โดยมีการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นระยะๆตามขั้นตอนอย่ารีบเร่ง เพราะจะเข้าไปถึงด้านจิตใจอย่างลึกซึ้งอันส่งผลในการสร้างจิตสำนึกอย่างเข้มแข็งและมีการปฏิบัติได้ถูกต้องและยั่งยืน อันจะมีขั้นตอนดังนี้

5.1.1 เป็นการจุดประกายความรู้และยากที่ปฏิบัติอย่างจริงจัง

5.1.2 สร้างชุมชนตัวอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5.1.3 เน้นสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในกลุ่มเกษตรกรที่คอยประสานแนะนำช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5.1.4 เน้นการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมอย่าเป็นเพียงกระแส

5.1.5 ต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องไว้เป็นวิถีแห่งชีวิตของคนในชุมชน สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คนที่ 3 ชื่อสมจิตร สายชมพู ตำแหน่ง นักวิชาการการพัฒนารัฐวิสาหกิจพิเศษ (พัฒนาการอำเภอสตึก) วุฒิกการศึกษา ศศบ. รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน่วยงาน สำนักงานพัฒนารัฐวิสาหกิจ จ.บุรีรัมย์ ผลงานที่ภาคภูมิใจ การแก้ไขปัญหาความยากจนของครัวเรือน

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 ลดการบริหารความเสี่ยง (Risk) เป็นหลักป้องกันเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่มีความไม่แน่นอนซึ่งอาจเกิดขึ้นจากความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหลที่ไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 สามารถกำหนดกลยุทธ์ (Strategic) กำหนดเป้าหมายสูงสุดในการประกอบอาชีพด้านการดำเนินงานการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

1.3 สามารถกำหนดการควบคุมภายใน ควบคุมการผลิต ลดต้นทุนการผลิต เพื่อให้มีความมั่นใจ ว่าการดำเนินงานมีการผิดพลาดลดความเสี่ยง

1.4 มีแผนในการผลิต การจัดซื้อ จัดจ้าง ในการลงทุนของเกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

1.5 มีหลักปรัชญา หลักการประกอบการทางการเกษตรที่ยั่งยืน

1.6 ทำให้เกษตรกรมีหลักแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนตามหลัก

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 มี 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด คือ

2.1.1 ด้านจิตใจและสังคม สามัคคีมีข้อตกลงของกลุ่มมีกองทุนยึดหลักประชาธิปไตย มีคุณธรรม เจริญธรรม ปลอดภัยชุมชนเชื่อมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 7 ตัวชี้วัด

2.2 ด้านเศรษฐกิจคือจัดทำบัญชีลดรายจ่ายสร้างรายได้ ครัวเรือนพัฒนาอาชีพ มีการออมมีกลุ่มรูปแบบวิสาหกิจ 5 ตัวชี้วัด

2.3 ด้านการเรียนรู้ มีข้อมูลและใช้ประโยชน์จากข้อมูลมีแผนชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างคุณค่า มีศูนย์เรียนรู้ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างเครือข่ายการพัฒนา ปฏิบัติตามหลักการพึ่งตนเอง 7ตัวชี้วัด

2.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกลุ่ม/องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม มีการใช้พลังงานทดแทน มีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากร 4 ตัวชี้วัด

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจุบันแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 ในแต่ละระดับดังนี้ 1. พออยู่ พอกิน ผ่านกรณี 10-16 ตัวชี้วัดเป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตพึ่งตนเองเน้นการปฏิบัติทำกัน ทำใช้ในครัวเรือน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

3.1.2 อยู่ดี-กินดี ผ่านเกณฑ์ 17-22 ตัวชี้วัด เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการพัฒนาในรูปกลุ่ม เพิ่มรายได้ขยายโอกาสคน

3.1.3 มั่งมี-ศรีสุข ผ่านเกณฑ์ที่ 23 ตัวชี้วัด เป็นต้นแบบการบริหารการพัฒนาในรูปแบบองค์กร เครือข่าย ยกระดับคุณภาพชีวิตคนในชุมชน

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 พัฒนาส่งเสริม สนับสนุน บทบาทของผู้นำ ให้เป็นแกนนำนำประชาชนลุกขึ้นทำกิจกรรมเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

3.2.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครัวเรือนนำหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จัดทำบัญชีครัวเรือน จัดทำแผนชีวิต โดยมีครอบครัวพัฒนาเป็นต้นแบบ

3.2.3 ส่งเสริมให้ผู้นำจัดทำแผนชุมชนสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ตัดสินใจกำหนดเป้าหมายการทำงานโดยคนในชุมชนเอง จัดกิจกรรมตามแผนพัฒนาใช้แผนชุมชนเป็นเครื่องมือการพัฒนา

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 เพื่อดำเนินการมีประสบการณ์ มีความรู้ ผู้นำ จัดทำเป็นชุดความรู้ มีหลักสูตรสำหรับการถ่ายทอดความรู้ จัดแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา อนุรักษ์เพิ่มมูลค่าให้กับชุมชน สร้างความรู้สึที่ดีความพึงพอใจ วัดความสุขด้วยการประเมินความสุข อยู่เย็น เป็นสุข หรือความสุขมวลรวม ของหมู่บ้าน /ชุมชน Gross Village

Happiness : GVH

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 หมู่บ้านชุมชนเข้าสู่การพัฒนา ได้รับการส่งเสริมวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงยกระดับหมู่บ้านชุมชนแหล่งเรียนรู้ ประกาศหมู่บ้านชุมชนพออยู่พอกิน อยู่ดีกินดี มั่งมีศรีสุข พัฒนาเป็นหมู่บ้านต้นแบบ รักษาและขยายผลหมู่บ้าน/ชุมชน ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.5.1 เป็นกลไก/ เครื่องมือ ในการสร้างระบบการพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ประชาชนกลุ่มองค์กร มีการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.6.1 แกนนำชุมชน เป็นองค์ประกอบหลักในการขับเคลื่อนหมู่บ้าน

3.6.2 เครื่องมือในการส่งเสริมการเรียนรู้

3.6.3 แผนชุมชน

3.6.4 ศูนย์เรียนรู้ชุมชน

3.6.5 การรอกงาม มุ่งสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 ความเชื่อ-ศาสนา ทรัพยากรในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ผู้นำชุมชน ผู้นำจิตวิญญาณ ประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ต่างกัน ภาษาตลอดจนค่านิยมของชุมชน

3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.8.1 ชุมชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำรงชีวิต

3.8.2 กระบวนการจัดการความรู้ของชุมชน

3.8.3 การบูรณาการแผนชุมชนเพื่อเชื่อมโยงกับแผนท้องถิ่นและแผนอำเภอ จังหวัด รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ

3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 ผู้นำ/ชุมชน มีกระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ นำไปสู่ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนพึ่งตนเองได้ เช่น กำหนดแนวทางการดำเนินงานมียุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ ข้อมูลชุมชน สร้างเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ชุมชน มีศูนย์เรียนรู้ชุมชนที่สมบูรณ์แบบ ทบถ้วนแผนชีวิต

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 คัดเลือกแกนนำ อบรมแกนนำหมู่บ้าน อบรมผู้แทนครอบครัว พัฒนาทบทวนแผนชีวิตหมู่บ้านร่วมกับผู้แทนครัวเรือน มีกิจกรรมสาธิต/ฝึกทักษะ การดำเนินชีวิต แบบวิถีเศรษฐกิจพอเพียง จากแผนพัฒนา

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 ทำความเข้าใจโครงการทุกครัวเรือน

4.1.2 จัดตั้งคณะกรรมการบริหาร

4.1.3 รับสมัครสมาชิก

4.1.4 จัดตั้งกฎระเบียบของกลุ่ม

4.1.4 ให้ความรู้ความเข้าใจกับสมาชิกคณะกรรมการ ทำกิจกรรมร่วมกัน

แบบประชาธิปไตย ประชาสัมพันธ์กลุ่ม ประชุมใหญ่สามัญประจำปี แสดงรายรับ-รายจ่าย ทรัพย์สินของกลุ่ม

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 สมาชิกต้องยอมรับกฎระเบียบของกลุ่ม

4.2.2 บริจาคและศรัทธาต่อกลุ่ม

4.2.3 ทำกิจกรรมร่วมกันภายใต้ระเบียบกลุ่ม

4.2.4 ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นในการประชุมกลุ่ม คณะกรรมการ

4.2.5 สมาชิกมีสิทธิประโยชน์ที่เกิดขึ้นร่วมกัน แสดงความเป็นเจ้าของ

ร่วมกัน ผูกพันกันต่อเนื่องปรับปรุงกฎระเบียบให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น หรือจากสมาชิกเป็นหลัก ประชุมกันเป็นนิตย ทำกิจกรรม โดยพร้อมเพรียงกัน ขอรับมติส่วนใหญ่ สมาชิกยอมรับและเคารพผู้อาวุโส สงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม รักษาประเพณีดั้งเดิม ทุกคนได้รับประโยชน์ และชุมชนสังคมได้รับ ประโยชน์

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 รักษาทรัพยากร ค้นหาทรัพยากรทดแทน ลดต้นทุน มีความรู้ มีผู้นำ ที่มีคุณธรรม ต่อยอดและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพิ่มทุน เพิ่มสมาชิก เพิ่มภูมิคุ้มกัน

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ เกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 สร้างเกณฑ์ สร้างครัวเรือนต้นแบบ สนับสนุนและให้การศึกษเพื่อพัฒนา ส่งเสริมบทบาทการบริหารกิจกรรม สนับสนุนการจัดการความรู้ ส่งเสริมการขยายผล สร้าง เครือข่ายร่วมพัฒนา เป็นชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข

มีกลุ่มนักจัดการเพื่อพัฒนาหมู่บ้านหมู่บ้านอาสาสมัคร มีครอบครัวต้นแบบมีแกนในการ พัฒนา มีจุดเรียนรู้เฉพาะด้าน มีแผนพัฒนาครอบครัว /หมู่บ้าน มีผู้รับผิดชอบผลักดันงานกลุ่ม เข้มแข็ง มีกิจกรรมแก้ปัญหา ร่วมพัฒนามีทักษะการบริหาร มีผู้นำรุ่นใหม่ ทราบถึงผลสำเร็จ ปรับ แผนการทำงาน มีหลักสูตรผู้สนใจ มีหมู่บ้านต้นแบบมีแหล่งเรียนรู้มีการเรียนการสอน มีเครือข่าย ทำงาน เพื่อบุรณาการหมู่บ้านมีแผนกิจกรรมสำหรับพัฒนายกระดับคุณภาพ มีความอยู่เย็น เป็นสุข

คนที่ 4 ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ นางจุรีรัตน์ วิเศษวงษา ตำแหน่งเกษตรกรอำเภอสตึก วุฒิดการศึกษ ปริญญาตรี หน่วยงาน สำนักงานเกษตรอำเภอสตึก ผลงานที่ภาคภูมิใจ โครงการ ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนา ปี 57/58 วันที่สัมภาษณ์ 16 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมี ความสำคัญอย่างไร

- 1.1 ด้านความมั่นคง
- 1.2 ด้านสังคม การอยู่ร่วมกัน
- 1.3 ด้านความเป็นอยู่ เอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 1.4 ด้านความเป็นอยู่ เอื้ออาทร ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 1.5 ด้านเพิ่มความรู้ การศึกษา
- 1.6 ภูมิปัญญา

2. ท่านคิดว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

- 2.1 สังคม
- 2.2 การเมือง
- 2.3 เศรษฐกิจ
- 2.4 การศึกษา/ภูมิปัญญา
- 2.5 เหตุการณ์ตามปัจจุบัน

3. ท่านคิดว่า มีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

- 3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1.1 ภูมิปัญญาเดิม
 - 3.1.2 ความขยันหมั่นเพียร/พรสวรรค์
 - 3.1.3 ซื่อสัตย์/รอบรู้/คุณธรรม
- 3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2.1 มองโลกในแง่ดี คิดดี ทำดี ทุกๆด้านในการพัฒนาทั้งด้านจิตใจและวัตถุ
 - 3.2.2 เห็นความเดือดร้อนของผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญ
 - 3.2.3 ไม่เชื่อจนลุ่มหลงหรือมงาย เดินทางสายกลาง
- 3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน
 - 3.3.1 ความรู้ความเข้าใจ
 - 3.3.2 ความสามัคคี
 - 3.3.3 ปลุกจิตสำนึก
 - 3.3.4 กล้าคิด กล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง
 - 3.3.5 ตัวอย่างในหมู่บ้าน
- 3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ
 - 3.4.1 ความรู้/ศูนย์เรียนรู้ (สำคัญมาก)
 - 3.4.2 งบประมาณ
 - 3.4.3 การศึกษาดูงาน
 - 3.4.4 ผู้นำ
- 3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน
 - 3.5.1 งบประมาณ
 - 3.5.2 บุคลากร
 - 3.5.3 ผู้นำ
- 3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน
 - 3.6.1 ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 3.6.2 การชุมนุม เดินขบวน ยาเสพติด
 - 3.6.3 การก่อวินาศกรรมของวัยรุ่น
- 3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม
- 3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย
 - 3.8.1 ร่วมคิด ร่วมทำ นำการพัฒนา

- 3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.9.1 ไม่ยึดติดกระแสนิยม
 - 3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.10.1 เสียสละ/ช่วยเหลือผู้อื่น
 - 3.10.2 มีวุฒิภาวะ การเป็นผู้นำ
 - 3.10.2 มองโลกในแง่ดี
- 4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง
 - 4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้
 - 4.1.1 ตัวคนต้องมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ
 - 4.1.2 สภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถควบคุมได้
 - 4.1.3 งบประมาณ
 - 4.1.4 ความเสียสละ ขยัน ซื่อสัตย์ อดทน ความเพียร
 - 4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม
 - 4.2.1 สังคม
 - 4.2.2 สภาพแวดล้อม
 - 4.2.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี
 - 4.2.4 เสียสละ
 - 4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้
 - 4.3.1 เสียสละ
 - 4.3.2 ซื่อสัตย์
 - 4.3.3 อดทน
 - 4.3.4 ภาวะผู้นำ
 - 4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน
 - 4.4.1 มีการออม
 - 4.4.2 การสร้างงานเพื่อสร้างฐานะ
 - 4.4.3 การศึกษา
 - 4.4.4 ภูมิปัญญา
 - 4.4.5 ซื่อสัตย์ อดทน อดออม เพียรพยายาม

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

- 5.1 พึ่งตนเองได้
- 5.2 ช่วยเหลือผู้อื่นให้
- 5.3 ขยายเครือข่าย
- 5.4 มีความภาคภูมิใจ
- 5.5 ไม่ยึดติดกับสิ่งที่มากระทบ

คนที่ 5 ชื่อสินีนารถ กิรติพงษ์พิศาล ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (สัตวศาสตร์) วันที่สัมภาษณ์ 14 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 ใช้ในการดำเนินชีวิตของทุกคนได้และสามารถใช้ในการบริหารงานกลุ่มเกษตรกรได้ คือ การดำเนินงานกลุ่มไม่ได้เน้นว่ากลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ โดยดำเนินได้ในทางสายกลางที่มีความมั่นคง มีความพอประมาณคือมีความพอดีที่ไม่มากหรือน้อยจนเกินไปกลุ่มเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนมีเงินใช้จ่ายอย่างพอเพียงและประหยัดตามกำลังของเงินของบุคคลนั้น

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

- 2.1 ด้านเศรษฐกิจ
- 2.2 ด้านการศึกษาและการเรียนรู้
- 2.3 ด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.4 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจุบันแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรดังต่อไปนี้

- 3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1.1 การที่เกษตรกรมีอาหารพอเพียงต่อการบริโภคตลอดทั้งปี
 - 3.1.2 การกินอยู่อย่างประหยัด
 - 3.1.3 การทำการเกษตรโดยการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์
 - 3.1.4 การประกอบอาชีพการเกษตร โดยลดการใช้สารเคมี
 - 3.1.5 การใช้แรงงานคนในครอบครัว

- 3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2.1 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2.2 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้มีเวลากับครอบครัว
 - 3.2.3 การดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชุมชนเข้มแข็ง
 - 3.2.4 ทำให้มีเวลาร่วมกิจกรรมกับชุมชนมากขึ้น
 - 3.2.5 ทำให้ชุมชนมีการเอื้ออาทรต่อกันของคนในชุมชน
- 3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน
 - 3.3.1 การบริหารจัดการกลุ่ม
 - 3.3.2 การให้ความรู้กับกลุ่มในแต่ละด้าน
- 3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ
 - 3.4.1 การบริหารจัดการกลุ่ม
 - 3.4.2 การให้ความรู้กับกลุ่มในแต่ละด้าน
 - 3.4.3 การสนับสนุนด้านวิชาการ เงินทุนสนับสนุน
- 3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาคเอกชน
 - 3.5.1 การบริหารจัดการกลุ่ม
 - 3.5.2 การให้ความรู้กับกลุ่มในแต่ละด้าน
 - 3.5.3 การสนับสนุนด้านวิชาการ เงินทุนสนับสนุน
- 3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน
 - 3.6.1 การบริหารจัดการกลุ่ม
 - 3.6.2 การเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน
- 3.7 องค์ประกอบของปัจจัยวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม
 - 3.7.1 สร้างจิตสำนึกในการรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิม
 - 3.7.2 พื้นฟูและอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิม
 - 3.7.3 พื้นฟูและอนุรักษ์โบราณสถาน
- 3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย
- 3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.9.1 ความพอประมาณ มีรายรับ-รายจ่ายสมดุลกัน
 - 3.9.2 มีเหตุมีผล มีการใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล
 - 3.9.3 มีภูมิคุ้มกันการมีเก็บออม แบ่งปันผู้อื่น การทำบุญ

3.9.4 ความรู้คู่คุณธรรม มีการประกอบอาชีพที่สุจริต มีความซื่อสัตย์และมีสติปัญญาในการตัดสินใจ

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการ ได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 ความพอประมาณ

3.10.2 ความมีเหตุมีผล

3.10.3 มีภูมิคุ้มกัน

3.10.4 ความรู้คู่คุณธรรม

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านเงินทุน ด้านส่งเสริมการทำเกษตรและช่วยเหลือในด้านเครื่องมืออุปกรณ์ในการทำเกษตร จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้จัดการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคาร ธกส.

คนที่ 1 ชื่อ นายศักดิ์ณรงค์ ศรีทองสุข ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้จัดการสาขาสตึก วุฒิศึกษาปริญญาโท หน่วยงาน ธนาคารออมสิน ผลงานที่ภาคภูมิใจ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก และแก้ไขปัญหานี้ให้กับลูกค้ารายย่อย วันที่ สัมภาษณ์ 19 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 ความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกร มีความสำคัญมากในด้านของการควบคุมรายได้ และรายจ่ายให้เป็นไปอย่างสมดุลสมผล ไม่เป็นการก่อหนี้ที่มากเกินไป เนื่องจากเกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากถ้าสามารถดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ จะทำให้รากฐานของประเทศมั่นคง

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.2 ค่านิยม

2.3 ที่ดินทำกิน

2.4 ความขยันตั้งใจจริงในการประกอบอาชีพ

2.5 การส่งเสริมของหน่วยงานภาครัฐ

2.6 ความรู้ ความเข้าใจ ในหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

- 3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.1.1 ความประหยัด ความพอประมาณ ไม่มากไม่น้อย
 - 3.1.2 ความมีเหตุผล
 - 3.1.3 การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ
- 3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.2.1 การปฏิบัติได้จริง
 - 3.2.2 เป็นที่ยอมรับของสังคม
- 3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน
 - 3.3.1 การศึกษาดูงาน
 - 3.3.2 ประชาชนชาวบ้าน
 - 3.3.3 การนำหน่วยงานราชการมาให้ความรู้แก่ชุมชน
- 3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ
 - 3.4.1 งบประมาณสนับสนุน
 - 3.4.2 การจัดการฝึกอบรม
 - 3.4.3 ส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร ทั้งด้านอุปกรณ์ และความรู้
- 3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน
 - 3.5.1 สนับสนุนเงินทุน
 - 3.5.2 เป็นแหล่งรับซื้อสินค้า
- 3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน
 - 3.6.1 การรวมตัวกันอย่างเข้มแข็ง
 - 3.6.2 การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน
- 3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม
 - 3.7.1 อนุรักษ์สืบสานการทำเกษตรแบบดั้งเดิม
 - 3.7.2 ปลูกฝังจิตสำนึกความพอเพียงให้กับคนรุ่นหลัง
- 3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย
 - 3.8.1 ความรู้ความเข้าใจตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.8.2 ความสามัคคี
 - 3.8.3 การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
- 3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

3.9.1 การสัมฤทธิ์ผลของงานที่ทำ

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 ความกินคืออยู่ดี

3.10.2 ความภาคภูมิใจ

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 การลงมือปฏิบัติจริง

4.1.2 เข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียง

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 กลุ่มเกษตรกร

4.2.2 การทำงานเป็นทีม

4.2.3 การจัดการ

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 มีที่ดินทำกิน เป็นของตนเอง

4.3.2 ตัวเกษตรกรเอง

4.3.3 หน่วยงานราชการ

4.3.4 ทักษะที่ต้องไม่เปลี่ยนแปลง

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

4.4.2 ตัวเกษตรกรเอง

4.4.3 หน่วยงานราชการ

4.4.4 ทักษะที่ต้องไม่เปลี่ยนแปลง

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 ควรเริ่มจากชุมชนเล็ก ๆ ในหมู่บ้าน และทำให้เห็นจริง ว่าเกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้ด้วยหลักการนี้ ปลูกฝังการทำงานให้กับเยาวชนในชุมชนเพื่อลดการฟุ้งเฟ้อ ค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อความกระแสนิยมของคนมีเงินหน่วยงานราชการต้องให้ทั้งงบประมาณ อุปกรณ์ องค์ความรู้ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจง่าย ๆ และปฏิบัติได้จริง

คนที่ 2 ชื่อ นายสมชาย แน่นภาชี ตำแหน่ง ผู้จัดการ ชกส. วุฒิศึกษาปริญญาตรี
หน่วยงาน ชกส. ผลงานที่ภาคภูมิใจ สนับสนุนชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง 10 หมู่บ้าน ปี 2557
วันที่สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 มีความสำคัญเพราะประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทำให้

1.1.1 มีการรับระบบทุนนิยม เป็นวัตถุนิยม เป็นความสะดวกสบาย

1.1.2 การผลิตเชิงเดี่ยว ทำให้ขาดสิ่งที่จำเป็นในการอุปโภค บริโภค จึงจำเป็นต้องซื้อหรือจัดหาจากแหล่งอื่น

1.1.3 สังคมมีการอยู่เพื่อความอยู่รอด ใช้ทรัพยากรที่มากขึ้น โดยเห็นแก่ตัวมากขึ้น

1.1.4 มีหนี้สินเพิ่มขึ้น รายได้ลดลง รายจ่ายเพิ่มขึ้น

1.1.5 ขาดการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมชุมชนได้พึ่งพาตนเองแบบเศรษฐกิจพอเพียง

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 ความรู้

2.2 โดยการสร้างพื้นฐานจากรัฐ/ความมั่นใจ /โอกาส

2.3 การมีส่วนร่วม

2.4 ความเป็นธรรม

2.5 ทิศทางของประเทศ/หน่วยงาน/ภาครัฐ

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 ความรู้ในการผลิต การเพิ่มรายได้ ลดต้นทุนการผลิต

3.1.2 ความรู้ด้านกฎระเบียบ

3.1.3 ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงของโลก การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการ ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.3.1 ความเชื่อวัฒนธรรมท้องถิ่น จารีตประเพณี

- 3.3.2 ความเข้มแข็งของสังคม
- 3.3.3 ความเชื่อมั่น
- 3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน
 - 3.3.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน
 - 3.3.2 เป้าหมายทิศทางของชุมชน (แผนพัฒนา)
- 3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ
 - 3.4.1 มีทิศทางที่สนับสนุนที่ชัดเจน
 - 3.4.2 ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเอง
- 3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน
 - 3.5.1 การให้การสนับสนุนจากภาคเอกชน
 - 3.5.2 เปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน
 - 3.6.1 การมีส่วนร่วมของชุมชน
- 3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม
 - 3.7.1 ความยั่งยืน การส่งเสริมให้คงที่
- 3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย
- 3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.9.1 กระแสทฤษฎีนิยม
 - 3.9.2 มีการผลิตเชิงเดี่ยว ทำให้ต้องนำเข้าเพื่อไปบริโภค
- 3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 3.10.1 ความรู้
 - 3.10.2 ทุน
 - 3.10.3 การมีส่วนร่วม
 - 3.10.4 การรับการสนับสนุนจากภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
- 4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง
 - 4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้
 - 4.1.1 ความรู้ด้านการผลิต
 - 4.1.2 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ

4.1.3 ความรู้ด้านทุน

4.1.4 ความรู้ลำดับ

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 มีส่วนร่วม

4.2.2 มีความเป็นธรรม

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 มีการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย

4.3.2 มีการออมขั้นพื้นฐาน

4.3.3 มีกิจกรรมที่สนับสนุนการอยู่ร่วมกัน/ความร่วมมือ

4.3.4 ประเมินวัดความพึงพอใจ

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 มีการออม

4.4.2 มีระบบพหุชุมชน มีระเบียบพหุชุมชน

4.4.3 มีโครงสร้างที่ชุมชนมีส่วนร่วม

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 ควรมีการสนับสนุนการให้พึ่งพาตนเอง ก่อนเป็นสำคัญ โดยสนับสนุนให้แต่ละครอบครัวให้พึ่งตนเอง ให้มีปัจจัย 4 ที่เพียงพอ พอเพียง จนเกิดความมั่นใจ จึงเคลื่อนสู่การพัฒนาที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน

5.2 ทயอยทำเป็นต้นแบบกำลังขยายผล

5.3 พัฒนาไปในทิศทางเดียวกับหน่วยงาน

5.4 การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของหน่วยงานในพื้นที่

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มบุคลากรด้านการให้ความรู้ให้การศึกษาแก่บุตรหลานเกษตรกร มีความรู้มีวิถีคิดอย่างถูกต้อง จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสตึก ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพสตึก นายกเทศมนตรีตำบลศรีสตึก นายกองค้การบริหารส่วนตำบลนิคม

คนที่ 1 ผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อนายพุดผิงค์ มนตรี โฟชี ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสตึก วุฒิกการศึกษา คบ.บริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท หน่วยงาน กระทรวงศึกษาธิการ วันที่ให้สัมภาษณ์ 18 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 มีความสำคัญมาก ทำให้การดำเนินดำเนินชีวิตที่ยั่งยืน ความมั่นคง มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล ไม่เดือดร้อนลบลปัญหาทางสังคมสร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวกับชุมชน ลดการแตกแยกครอบครัวล่มสลาย ลดการกระทำเกินตัว มีกิน มีอยู่ พอประมาณ

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 วัฒนธรรมของชุมชนของคน

2.2 วัฒนธรรมมรดก

2.3 ต้นทุนคือทรัพยากรธรรมชาติ มีคน มีเงิน การจัดการ วัสดุ

2.4 มองอย่างรอบด้าน ประยุกต์เป็นแรงในการคิด

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 สารสนเทศที่แท้จริง ข้อมูลที่แท้จริง

3.1.2 ขาดการประเมิน วิจัยรณญาณ

3.1.3 การมอง มองอย่างภาพรวมของการดำเนินชีวิตยังไม่ครบถ้วน องค์ประกอบเหมือน ไม่มีความสมดุลในการดำรงชีวิต ยังไม่ดี

1) ความรู้ยังไม่ดี

2) ความรู้ไม่ครบถ้วน

3) มององค์รวมของงานที่เราจะทำ ถ้ามองแค่ด้านเดียวไม่มองรอบด้าน ทำให้ลำบากไม่มีที่สิ้นสุด

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 ต้องมีเจตคติที่ดีต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความคิดที่จะพัฒนาลงทำ เพราะทำไปแล้วไม่ได้ทำให้เราเกิดความเสี่ยงแต่จะเกิดแต่ผลดี การดิ้นรนขวนขวายลดน้อยลง ความเสี่ยงในเรื่องของเงิน สุขภาพ ดีขึ้น มีการเก็บออมส่งผลดีในระบบชุมชนและส่วนรวมถ้าทำพื้ชผักก็ทำพอดีไม่ใช่สารเร่ง มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 ผู้นำชุมชนยังไม่มีบทบาทแน่ชัดในการสนับสนุนการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยังตีโจทย์ไม่แตก ไม่เห็นความสำคัญ มองไม่เห็นประโยชน์ ขาดความรู้ ความเข้าใจคิดไม่ได้ ไม่แตกฉานที่จะแนะนำเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ให้พอฐานะ

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 ภาครัฐมีการสนับสนุนน้อย น่าจะเป็นแกนนำในการนำนโยบาย เพื่อให้ประชาชนทำตามคิดข้อมูลคิดไปข้างหน้า ภาครัฐไม่มีการให้ความช่วยเหลือปล่อยให้ประชาชนดิ้นรนด้วยตนเอง โดยไม่มีการส่งเสริมประชาชน เช่น ในเรื่องเงินทุน แหล่งน้ำ เป็นต้น

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.5.1 ภาคเอกชนเข้ามาช่วยค่อนข้างน้อย ภาคเอกชนไม่กล้าที่เข้ามายุ่งมีแต่การมุ่งผลกำไรมากกว่า เอกชนมีปัจจัยที่ต้องหาผลกำไร เลยมีการส่งเสริมและสนับสนุนน้อย เช่น การผลิตสินค้าสำเร็จรูปส่งผลให้ความพอเพียงของเราอยู่ไม่ได้ เช่น มีราคาสูง ทำให้เราต้องซื้อสินค้าต่าง ๆ ในราคาที่สูงทำให้รายจ่ายเพิ่มขึ้น

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.6.1 ประชาชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในสังคมเดี่ยว คืออยู่ตัวใครตัวมัน ไม่ยุ่งเกี่ยวซึ่งกันและกัน ไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันเหมือนแต่ก่อน ยังขาดความร่วมมือ

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 มีการแบ่งปันกันของคนในชุมชน คนไทยมีจุดเด่นในการแบ่งปัน ร่วมกันทำงาน ถ้าประชาชนมีการร่วมแรงร่วมใจกันในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงย่อมได้ผลอย่างแน่นอน

3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 ทำให้คนสนใจที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นตัวอย่างความพอดี อยู่ได้ไม่เดือดร้อน พึ่งพาตนเองได้ ไม่ทำให้สังคมเดือดร้อน ควรจะสร้างกระแสของหลักการให้ชาวบ้านได้เข้าใจ หลังจากที่หลายคนล้มเหลวแล้วแต่ตามกระแสนิยม ทำให้คนเราหันกลับมาคิดพิจารณาชีวิตมากขึ้น ทำให้การดิ้นรน ไปก็ลำบากจึงหันมาทำเพื่อพออยู่พอกินอย่างเดียว กระแสของการพูดถึงการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางที่อยู่รอด

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 ต้องเป็นสมาชิกถึงจะมีประโยชน์ เช่น เรื่องข่าวสารต่างๆกระจายให้สมาชิกรับทราบ ถ้าไปเป็นสมาชิกจะเกิดการคล้อยตาม เห็นด้วย มีแรงบันดาลใจ เนื่องจากได้เห็นสมาชิกกลุ่มที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประสบความสำเร็จ จึงอยากทำตาม มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ต่าง

- 1) หลักความรู้ในกลุ่มและนอกกลุ่ม ได้เรียนรู้
- 2) นำไปปฏิบัติจริง
- 3) เครือข่ายคนรอบข้างคนประสบความสำเร็จ แก้ปัญหาได้ทำให้ชักจูง
เข้ากลุ่ม
- 4) ความศรัทธาความเชื่อในเรื่องวัฒนธรรมดั้งเดิม การลงแขกเกี่ยวข้าว
วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม

5) กระแสคนที่อยู่รอดได้ต้องอยู่อย่างพอเพียง ต้องการแข่งขันไปเรื่อยๆ

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 ได้เรียนรู้ มีความสำเร็จ ได้เรียนรู้ การมีองค์ความรู้ที่เพิ่มเติมขึ้นทำให้เราประสบความสำเร็จ

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 เรื่องของการพึ่งพาอาศัยกัน การรวมกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่ม การแลกเปลี่ยนการให้แสดงความคิดเห็น มีการพัฒนาแลกเปลี่ยนร่วมคิด ร่วมทำแลกเปลี่ยนทัศนคติ ร่วมกันทำรับฟังความคิดเห็นของทุกส่วนทุกคน อยู่ร่วมกันต้องอยู่ร่วมกันด้วยใจ ด้วยวัตถุประสงค์เดียวกันรวมกันอย่างชัดเจน

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 ความเชื่อมั่น

4.3.2 ความขยันอดทน

4.3.3 การเป็นคนช่างสังเกตใฝ่เรียนรู้

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 คุณธรรมกับความรู้ มีคุณธรรมไม่เอาัดเอาเปรียบกัน สมเหตุสมผลมีการแบ่งปัน ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันอดทน มีคุณธรรม รู้จักแบ่งปัน ได้มาแบ่งให้คนอื่นบ้าง

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 หลักการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ ว่าคืออะไร ศึกษาให้เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นจับประเด็นย่อย

5.2 นำไปปฏิบัติ เช่นภาครัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง

5.3 ประเมินและนำไปใช้วิถีชีวิต สรุปประมวผลให้ได้หรือไม่ได้ เอาโมเดลไปใช้จริงและขยายผล ใช้ให้คุ้มค่านและมีเหตุผลพอประมาณ

คนที่ 2 มีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพสตึก ชื่อ นายระเนียบ เทียงธรรม วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีตำแหน่งทางราชการเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพผลงานที่ภาคภูมิใจคือ นำพาวิทยาลัยการอาชีพพัฒนาจนได้รับรางวัลพระราชทานเป็น โรงเรียนดีเด่น ให้สัมภพณวันที่ 13 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่า การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร มีความสำคัญอย่างไร

1.1 ในอดีตพ่อแม่เป็นเกษตรกร การดำรงชีพเป็นลักษณะของความพอเพียง ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองเกือบทุกบ้าน ไม่ต้องใช้เงินในการซื้ออาหารจากตลาดมากนัก แต่ปัจจุบันนี้ผู้คนที่ต้องหาซื้อปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตแทบทั้งนั้น ต้องการเงินที่มากขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายแต่ละวัน ในอดีตชาวบ้านปลูกสิ่งที่จำเป็นในการประกอบอาหารเช่น ผักสวนครัว มีการแลกเปลี่ยน เพื่อแม่เพื่อนบ้าน มีความสนิทสนมกลมเกลียวช่วยเหลือกันฝากดูแลให้กันแลกัน

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 อย่างวิ่งตามกระแสนิยมของสังคม พวกสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ทำให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่เห็นคุณค่าของวัตถุเป็นใหญ่กว่า

2.2 ปลูกผักสวนครัวไว้กินได้ พอกินพอใช้ ปลูกเอง กินเอง เหลือจึงนำมาขาย ทำกับข้าวแจกจ่ายกัน ช่วยกันดูแลซึ่งกันและกันเกื้อกูลซึ่งกันและกันลดปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจุบันแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 มีองค์ประกอบสำคัญคือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของชุมชนการมีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างเครือข่ายการร่วมพัฒนาชุมชนการร่วมมือกับภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อจะไดรับเทคโนโลยี

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 ต้องปรับความคิดของเกษตรกรให้หันมาพึ่งตนเองให้มากและสร้างแนวคิดกลับไปดูอดีตที่เกษตรกรไทยเคยอยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งทุนจากต่างชาติ ชีวิตที่เคยเป็นสังคมแบบไทย ๆ ทุกครอบครัว มีความสุขตามอัตภาพ

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 ผู้นำชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชน ชุมชนได้มีผู้นำที่ดีคอยช่วยเหลือ แนะนำ และเป็นตัวแทนชุมชนในการประสานความร่วมมือ จากเครือข่ายชุมชนอื่น

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 ภาครัฐให้ความรู้

3.4.2 ส่งเสริมแหล่งน้ำในการทำการเกษตร

3.4.3 การแบ่งปันทรัพยากรธรรมชาติ

3.4.4 ทุนในการทำการเกษตร

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.5.1 แหล่งเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำ ดอกเบี้ยน้อย ผ่อนระยะยาว

3.5.2 มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้

3.5.3 เอกชนมีการพัฒนาพืชพรรณเพื่อจะได้พืชพรรณที่เหมาะสมกับพื้นที่

เกษตร

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.6.1 มีส่วนสำคัญในการผลักดัน โครงการภาครัฐให้ประสบความสำเร็จ

3.6.2 มีการประสานความร่วมมือของชุมชน รับการเปลี่ยนแปลง

3.6.3 มีการจัดการในชุมชนที่ดี

3.6.4 มีการจัดตั้งตัวแทนของชุมชน เพื่อทำงานให้ชุมชน

3.6.5 เครือข่ายชุมชนมักได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐก่อนเสมอ

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 วัฒนธรรมพึ่งพาอาศัย ประเพณีท้องถิ่น

3.7.2 มีส่วนเป็นอย่างมาก ที่สร้างวัฒนธรรมครอบครัวและชุมชนให้คล้อยตามปฏิบัติตามประเพณีตามแบบชุมชนดั้งเดิม

3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.8.1 ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายนำประเด็นเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประเด็นทุก ๆ ส่วนมีส่วนร่วมในการผลักดัน

3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 ช่วงนี้มีการปลูกกระแสนิยมในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 การเป็นสมาชิกกลุ่มก็จะมีโอกาสได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ ภาคเอกชน ก่อนคนอื่น และสมาชิกกลุ่มจะได้รับการช่วยเหลือภายในกลุ่มสมาชิกด้วยกัน

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 มีส่วนช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จ ทุกคนได้เรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่มเกษตรกรและภายในชุมชน

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 กลุ่มเกษตรกรที่ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีการร่วมมือกันทุกด้าน บางโครงการต้องอาศัยความร่วมมือหลายฝ่าย องค์ประกอบสำคัญคือการแบ่งงานแบ่งหน้าที่ทำงาน ความสามัคคีป้องกันในชุมชน

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 องค์ประกอบหลัก ปรับแนวคิดเจตคติให้ทุกคนหันมาพึ่งตนเอง ทำเกษตรแบบพอเพียง ให้พอประมาณใช้จ่ายเฉพาะครอบครัวเหลือแล้วค่อยขายไม่ก่อกองนี้ ไม่ฟุ่มเฟือยประหยัด ใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้คุ้มค่า

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 ได้ศึกษามีการเก็บออมจะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดี เก็บออมเงิน เก็บออมธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเพื่อคนรุ่นหลังเลือกที่จะรับเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 มีการจัดตั้งองค์กรให้ความรู้

5.2 ศูนย์เรียนรู้ชุมชน มีวิทยากรตัวอย่าง พาไปดู

5.3 มีการเรียนรู้การทำเกษตรพอเพียงซึ่งกันและกัน

กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มบุคคลกรที่มีความสำคัญต่อชุมชน เป็นผู้นำชุมชน เป็นปราชญ์ชาวบ้านนำความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านเผยแพร่แก่ชุมชนนับว่าเป็นบุคลากรที่ใกล้ชิดเกษตรกรและยังเป็นผู้ที่นำที่สำคัญแก่ชุมชน จำนวน 4 ได้แก่ นายสุทธินันท์ ปรัชญพฤกษ์ (ครูบาสุทธินันท์) นายไพรัชน์ ชื่นศรี นายคำเตื่อง ภาณี และนายประกาศิต อ่ำไพพิศ

คนที่ 1 ชื่อ นายสุทธินันท์ ปรัชญพฤกษ์ (ครูบาสุทธินันท์) ตำแหน่ง ปราชญ์ชาวบ้าน วันที่สัมภาษณ์ 15 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 เศรษฐกิจพอเพียงคนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นความประหยัด อยู่อย่างกระหมัดกระหม่อม แสดงว่าชาวบ้านไม่เข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดีพอ ราชการก็คิดว่าเป็นเรื่องง่าย ๆ ฟื้นฟู ๆ เศรษฐกิจพอเพียงใครไม่มีความรู้ดีพอไม่สามารถจะขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้สำเร็จได้ ที่ผ่านมาใช้ทุนประมาณ 3 หมื่นล้านตั้งศูนย์เรียนรู้ทั่วประเทศแต่ก็ไม่ได้ผลล้มเหลว การที่จะให้เกษตรกรไทยเข้าใจการใช้ชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องมีผู้รู้จริงเป็นผู้นำขับเคลื่อน

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 เกษตรกรไทยต้องมีความรู้มีวิจรรย์ญาณในการเลือกใช้รูปแบบในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะต้องศึกษาวิเคราะห์ด้วยตัวเองอย่างจริงจัง เช่น เกษตรกรต้องมุ่งเน้นทำเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ทำเกษตร เช่น การปลูกยางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากซึ่งไม่เหมาะสมกับพื้นที่ ทำให้มีผลผลิตมากเกินไปจึงทำให้มีราคาตกต่ำ

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจุบันแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 เกษตรกรเลือกทำเกษตรแบบไม่เหมาะสมเพราะเกษตรกรไม่มีความรู้และไม่มีการศึกษาอย่างด่งแท้ ดังนั้นองค์ประกอบด้านความรู้จึงต้องประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าคิดแบบบูรณาการ อย่างรอบด้าน มีเครือข่ายช่วยสนับสนุน มีภาครัฐช่วยส่งเสริม มีกระแสส่งเสริมให้มีความวางใจเชื่อมั่น มีภาคเอกชนคอยให้ความรู้สนับสนุน เกษตรกรไทยต้องการงานให้ง่ายและรวดเร็วดังนั้น จะต้องมีความรู้ที่ช่วยส่งเสริมการทำงานให้ง่ายและรวดเร็ว

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 ในอดีตชาวนาเลียงวัวเลี้ยงควายชาวนาได้ปุ๋ยจากมูลวัว เมื่อกระแสความเปลี่ยนแปลงเข้ามาชาวนาเลิกเลี้ยงวัวหันไปใช้รถไถเดินตามช่วยทำนาแทนวัวแทนควาย กระแสและเจตคติของชาวนาในการทำนาโดยใช้รถไถทำให้ชาวนาขายวัวขายควาย องค์ประกอบของเจตคติอยู่ที่กระแสนิยมความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เทคโนโลยีมีส่วนช่วยให้เจตคติของชาวนาเปลี่ยนแปลง

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 ภาครัฐที่ผ่านมายังไม่สามารถเป็นที่พึ่งของเกษตรกรได้การกำหนดนโยบายยังไม่สามารถแก้ปัญหาให้เกษตรกร ดังนั้นองค์ประกอบที่ต้องการสนับสนุนจากภาครัฐคือ

1) การกำหนดให้มีการสนับสนุนภาคเกษตรกรอย่างจริงจัง โดยส่วนราชการ

2) การให้ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยเครือข่ายภาครัฐไปทั่วทุกภูมิภาค

3) เงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐในด้านความรู้

4) สนับสนุนจากภาครัฐด้านการตลาดละเงินทุน

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.5.1 ถ้าเกษตรกรกลับมาเริ่มการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องกลับมาหาวิธีการดำเนินชีวิตในรูปแบบใหม่ ความรู้ใหม่จะดำเนินชีวิตแบบเดิมไม่ได้แล้ว เพราะเหตุการณ์เปลี่ยนการที่มีเอกชนมาช่วยด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ สนับสนุนด้านความรู้การศึกษา

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.6.1 เราอยู่ท่ามกลางของปัญหาในปัจจุบัน เราต้องหันมามองว่าปัญหาในระบบโครงการของประเทศจำเป็นต้องแก้ไขทั้งระบบ ด้วยความจริงจัง การใช้เครือข่ายเป็นกำลังหนุนในการแก้ไขวิกฤตนี้ จากการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างเครือข่ายชุมชนให้มีคุณธรรม การจะเปลี่ยนแปลงทั้งระบบจำเป็นต้องมีเครือข่าย

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 องค์ประกอบสำคัญที่มีช่วยให้การดำเนินชีวิตของเกษตรกรประสบผลสำเร็จคือวัฒนธรรมท้องถิ่น ประเพณีดั้งเดิม เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว การที่มีวัฒนธรรมดั้งเดิมที่

มีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลกันการมีความเอื้ออาทรต่อกันถือว่าเป็นวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้การดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างมาก

คนที่ 2 เป็น คือ นายคำต๋อง ภาณี ประธานเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านตำบลเคื่อนเมืองบุรีรัมย์นำอยู่ วุฒิกการศึกษา ได้รับพระราชทานปริญญาบัตรคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์บัณฑิตศิลปศาสตร์พัฒนาชุมชน ม.ราชมนกล ผลงานที่ภาคภูมิใจ ผู้ประสบความสำเร็จในการสร้างทฤษฎีการทำนาโดยไม่ต้องใช้ปุ๋ย เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติปี 2557 เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติการปลูกสวนป่าของกรมป่าไม้ สัมภาษณ์วันที่ 15 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 มีความสำคัญมากที่ผ่านมา เนื่องจากการดำเนินชีวิตและอาชีพของเกษตรกร เป็นเครื่องมือของนายทุนเช่นการทำนาต้องอาศัยเงินทุนที่มีดอกเบี้ยต้องจ่ายดอกเบี้ยซื้อปุ๋ย ซื้อรถไถ ก็ต้องกู้เงิน มาซื้อ ชาวนาทำนาคคนเดียวแต่มีผู้รับผลประโยชน์หลายฝ่าย เหมือนทำนาฝ่ายเดียวมีผู้แบ่งผลประโยชน์หลายคน ถ้าใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชาวนาพึ่งพาตนเอง ทำอย่างพอเพียงไม่ต้องอาศัยเงินทุนจากผู้อื่น ไม่ต้องบงจ่ายค่าดอกเบี้ย ไม่ต้องจ่ายค่าปุ๋ย ไม่ต้องพึ่งเงินผ่อนรถไถนาชาวนาไม่ต้องแบ่งใคร หาเองใช้เองเหลือเก็บเอง ทุกวันนี้นอกจากทำเพื่อวันนี้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังสร้างภูมิคุ้มกัน รักษาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเพื่อลูกเพื่อหลานในอนาคต

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 ต้องปรับเปลี่ยนวิถีคิดใหม่หันกลับมาดูอดีตเราอยู่ได้ด้วยตนเองไม่ต้องพึ่งทุนต่างชาติ อาศัยพึ่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ทำงานแบบพอเพียงผลิตเพื่อกินเองใช้เองเป็นหลักเหลือแล้วค่อยขาย

2.2 หันกลับมาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่หายไปให้กลับมาเหมือนเดิม รักษาสิ่งแวดล้อมอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล

2.3 สร้างหลักประกันสำหรับตนเอง เช่น การออมทรัพย์ที่ทำมาได้การเก็บออมทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่และเพิ่มพูน ปลูกต้นไม้ยืนต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่ดินเก็บออมน้ำเพื่อการเพาะปลูกและดูแลแหล่งน้ำเพื่ออนาคต ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาและสิ่งแวดล้อมไปขายหมดยังขายก็ยังไม่จบ ขายจึงหมดยังต้องออมธรรมชาติ สะสมทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่

2.4 ฟังพาทักษะคนรอบข้างฟังพาทักษะซึ่งกันและกันสร้างเครือข่ายทำให้ทำงานง่ายจึงมีเครือข่ายมีผู้สนับสนุนมีคนช่วยทำให้สามารถทำงานใหญ่ที่ยากให้สำเร็จทำงานเล็กให้เสร็จรวดเร็ว เกิดทัศนคติฟังพาทักษะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

2.5 การเลือกรับความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆที่สำคัญและเหมาะสมกับชีวิตความเป็นอยู่และเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการเพาะปลูกเพื่อสร้างอนาคตให้เป็นรากฐานของลูกหลาน

2.6 ให้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นทุนในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขยั่งยืน

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านเกี่ยวข้องกับกระบวนชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

3.1.1 การนำหลักพระพุทธศาสนาตามคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นองค์ประกอบสำคัญการพึ่งพาตนเอง การเรียนรู้ธรรมชาติการยอมรับธรรมชาติการใช้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมประหยัดและคุ้มค่าการมีเครือข่าย การเอื้ออาทรซึ่งกันและกันสร้างสังคมคุณธรรมสังคมที่ใช้หลักพุทธ เป็นหลักในความรู้เท่าทันตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ความคิดให้รอบคอบคุณต้นทุนรากเง้าของเรื่องราวทุกอย่างมีวัตถุประสงค์เป้าหมายในชีวิตย้อนดูให้รู้หลักความจริง ต้องถอยไปดูหลักเดิม เป้าหมายเดิมไม่ทำอะไรเกินเลยขอบเขต คิดถึงประโยชน์ที่จะได้รับเป็นหลัก ถ้าย้อนกลับไปดูอดีตจะได้รู้มีอะไรที่ขาดหายไปที่จะเติมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตไปข้างหน้าได้อย่างยั่งยืน

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 เจตคติในการคิดเพื่อวันข้างหน้าประมวลและวิเคราะห์เหตุผลและเพื่อเป็นแนวทางที่จะดำเนินการรู้เหตุและผลเหมือนการรู้ล่วงหน้าเพื่อหาแนวทางที่จะเดินไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 ในสังคมเกษตรกรไทยยังคงต้องพึ่งพาผู้นำเป็นผู้ชี้แนะแนวทางเดินไปข้างหน้า เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจยังต้องการผู้นำที่จะสนับสนุนช่วยเหลือ ดังนั้นผู้นำชุมชนจึงเป็นปัจจัยหลักในการร่วมมือร่วมแรง ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ประสพการณ์ของผู้นำเป็นผู้สนับสนุนแนวทาง และคิดจุดเริ่มต้น

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 ภาครัฐควรเป็นผู้นำในการส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.4.2 ส่งเสริม สนับสนุน

3.4.3 จัดหาแหล่งทุนให้เกษตรกร

3.4.4 วางนโยบายสนับสนุนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.4.5 ส่งเสริมการวางรากของเกษตรกรไทย

3.4.6 จัดหาแหล่งน้ำทรัพยากรธรรมชาติให้ทุกคนอย่างเสมอภาค

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาคเอกชน

3.5.1 ภาคเอกชนนับว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนช่วยผลักดันส่งเสริมช่วยเหลือจัดหาแลกเปลี่ยนความรู้แก่เกษตรกร

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่าย

3.6.1 การแบ่งปันการเรียนรู้ซึ่งกันและกันและการยอมรับความช่วยเหลือ การอาสาช่วยเหลือผู้อื่น

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 ด้านวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิมของเกษตรกรในยุคก่อนอยู่กันอย่างอยู่เย็นเป็นสุขมีความพอเพียงมีความสนิทสนมกลมเกลียวกันในชุมชนหมู่บ้านในอดีตมีความเข้มแข็งมั่นคงมานานจนทุนนิยมเข้ามาวัฒนธรรมดั้งเดิม เช่นการลงแขกเกี่ยวข้าว การทำอาหารเพื่อแม่คนข้างบ้าน วัฒนธรรมการร่วมทำบุญต่างๆเริ่มหายไปจากชุมชนดั้งเดิมองค์ประกอบวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมคือการช่วยเหลือร่วมแรงร่วมใจการเผื่อแผ่อาหาร ขนม เครื่องดื่ม จึงเป็นองค์ประกอบของวัฒนธรรมดั้งเดิม

3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.8.1 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายมีความสำคัญต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างมากเพราะการที่จะต้องทำงานอยู่คนเดียวหรือเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการติดต่อประสานงานทุกอย่างด้วยตนเองเพียงคนเดียวอย่างลำพังย่อมยุ่งยากย่ำแย่ใช้เวลานาน องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายจึงจำเป็นต่อมากต่อการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการมีเครือข่ายหลายฝ่ายช่วยทำงานให้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงต้องอาศัยผู้ที่ขับเคลื่อนการดำรงชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประสบผลสำเร็จต้องมีทั้งกระแสผลักดันจากในชุมชนเองเช่นการแนะนำแลกเปลี่ยน เรียนรู้ผลที่เกษตรกรเคยทดลองแล้วมีผลตอบรับที่ดีที่ประโยชน์สามารถปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมจับต้องได้ องค์ประกอบจึงต้องมีทั้งกระแสผลักดันจากภายนอก

ชุมชนและภายในชุมชน ผลงานต้องออกมาดีมีผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจของสมาชิกในชุมชนมีผู้นำมีผู้ตาม ทำตาม

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 การเป็นสมาชิกต้องมีองค์ประกอบ

- 1) ต้องมีการรวมกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2) ในกลุ่มสมาชิกต้องมีการจัดตั้งองค์กรมีระบบงานมีงานจัดตั้งผู้รับผิดชอบผู้ทำงานและผู้นำ
- 3) ในกลุ่มจะต้องมีระเบียบแบบแผนการดำเนินงานในด้านการส่งเสริมสมาชิกให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 4) ส่งเสริมให้มีการจัดอบรมดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสมาชิกนอกกลุ่ม

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการเรียนรู้

- 4.1.1 มีการจัดตั้งกลุ่มสมาชิกในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 4.1.2 มีผู้ที่เคยใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาให้คำแนะนำเป็นผู้นำในการเรียนรู้
- 4.1.3 หน่วยงานรัฐบาลให้การส่งเสริม
- 4.1.4 หน่วยงานเอกชนให้การส่งเสริม
- 4.1.5 ความรู้จากพื้นฐานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติมา
- 4.1.6 จากสื่อโฆษณาต่าง ๆ

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 เมื่อชุมชนมีการรวมกลุ่มแลกเปลี่ยนการเรียนรู้มีการจัดการที่ดี มีการแบ่งกันทำคนในสมาชิกกลุ่มคือว่ามีการจัดการแบบมีส่วนร่วมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ง่าย

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 ชุมชนเข้มแข็งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน

1) ชุมชนมีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบ่งหน้าที่มีการจัดการองค์กรที่ดี ชุมชนก็จะมีความแข็งแรง

- 2) ชุมชนมีผู้นำชุมชนที่มีจิตสาธารณะช่วยเหลือชุมชน มีวิสัยทัศน์
ไกลไกล สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ มีธรรมมาภิบาล
- 3) ตัวชุมชนเองมีความพร้อมที่จะยอมรับความเปลี่ยนแปลงความมุ่งมั่น
ที่จะขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) ชุมชนอยู่ในแหล่งทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อ
การขับเคลื่อนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการมีภูมิคุ้มกัน

4.4.1 เมื่อชุมชนเข้มแข็งย่อมสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงความรู้ความเข้าใจในหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างท่องแท้เป็นเกาะป้องกันเป็นภูมิคุ้มกันในระดับครอบครัว การ
พึ่งพาตนเองไม่มีหนี้การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างระมัดระวังมีเหตุผลคุ้มค่าก็เป็นเกราะป้องกันอย่าง
หนึ่ง การวางแผนสร้างมูลค่าเพิ่มในที่ดินของตนก็เป็นภูมิคุ้มกันอย่างยั่งยืนและมั่นคง

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
เกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

5.1 รวมกลุ่มวางแผน วางยุทธศาสตร์ คิดการณ์ไกลมองไปสู่อนาคตเพื่อ
ลูกหลานวางเป้าหมายให้ชัดเจน

5.2 ทำเกษตรอย่างพอเพียง มั่นคง ยั่งยืน

5.3 สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้ครอบครัว ชุมชน ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

5.4 สร้างแนวทางอนาคตให้ลูกหลานผู้จะอยู่ต่อ

5. ปรับเปลี่ยนแนวคิดและเอาเศรษฐกิจมาเป็นตัวนำทางโดยการให้หลักการทำ
เกษตรแบบพึ่งตนเอง เกษตรยั่งยืน ไร่นาสวนผสม วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ใช้พลังงานจาก
ธรรมชาติ พลังงานทางเลือกที่ไม่ทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

6. ใช้หลักสุขภาพทางเลือกทำอาหารปลอดภัยเรียนรู้พืชสมุนไพร ใช้สมุนไพรใน
การดูแลสุขภาพดูแลรักษาตัวเองและผู้อื่นระมัดระวังสุขภาพตนเองเลือกกินอาหารปลอดสารพิษ
ดูแลสุขภาพไม่ให้เจ็บป่วย

คนที่ 3 ผู้ให้สัมภาษณ์ นายไพรัช ชื่นศรี ตำแหน่ง ปราชญ์ชาวบ้านจังหวัดบุรีรัมย์ วุฒิ
การศึกษา มหบัณฑิตศึกษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ ม.ราชภัฏบุรีรัมย์ ผลงานที่ภาคภูมิใจ
รางวัลเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติสาขาการปลูกสวนป่า 2555 แต่งตั้งให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านจังหวัด
บุรีรัมย์ สัมภาษณ์วันที่ 19 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมี
ความสำคัญอย่างไร

1.1 มีความสำคัญมาก ทำให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ เป็นโครงการพระราชดำริของนายหลวงที่ให้ชาวบ้านทั่วไปใช้หลักประมาณตน แบ่งปัน มีพื้นที่ในการเพาะปลูกและทำกิน สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ใช่เฉพาะเกษตรกรชาวบ้านทั่วไปก็สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรกรมีอะไรบ้าง

1.2.1 การออมดินน้ำ ออมต้นไม้ เกษตรกรต้องมีหลักในการพึ่งตนเอง ลด ละ เลิก อบายมุขมีความขยัน อดทน มีการรวมกลุ่มในการทำงานมีอำนาจในการต่อรอง

1.2.2 ไม่ใช่สารเคมีใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการเพาะปลูก

1.2.3 จัดทำกลุ่มเหมือนสหกรณ์รวมกลุ่มแบ่งปัน เกษตรทฤษฎีใหม่ ร่วมกันปลูกผักไว้บริโภคเองในครัวเรือนเมื่อเหลือจึงนำไปแจกให้เพื่อนบ้านและนำไปขาย หรือแปรรูป เป็นวิสาหกิจชุมชน ต้องมีการปฏิบัติอย่างจริงจังถึงจะประสบผลสำเร็จ ต้องมีคณะกรรมการกลุ่ม หัวหน้าในการบริหารงาน มีกฎกติกา

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง ในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 ต้องมีการให้ความรู้แก่ชาวบ้านให้เข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อาจจะมีการจัดอบรมให้ความรู้การสาธิตการทำแปลงเกษตรแบบพอเพียง มีการจัดการไปศึกษาดูงานเกษตรพอเพียงนอกสถานที่เพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 ต้องมีความเชื่อความศรัทธาใช้กับคนทุกหมู่เหล่าต้องปฏิบัติจริงเริ่มจากการแก้ปัญหาของตัวเองเกษตรกรเอง เช่น แหล่งน้ำ การเก็บเมล็ดพันธุ์ เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการพึ่งตนเอง การอยู่การกิน สามารถปลูกเองได้ทุกอย่าง

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 ชุมชนต้องมีการสนับสนุนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะ อบต. เช่น งบประมาณ แหล่งน้ำ ถนน ในการขนส่งสินค้า การให้ความรู้กลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่มีการดำเนินการแต่ไม่ต่อเนื่อง เป็นเรื่องที่ต้องวางแผน ฝ่ายปกครองต้องลงมาคุย ร่วมกันแก้ปัญหาระดมความคิด เป็นองค์ความรู้ของชุมชนในการแก้ปัญหาใช้ภูมิปัญญาผสมเทคโนโลยีในการแก้ปัญหา

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 เช่นสนับสนุนแหล่งงบประมาณในการลงทุนทำการเกษตร แหล่งน้ำ ระบบชลประทาน เรื่องประกันราคาผลผลิต ขุดลอกคลองชลประทานเหมือนแก้มลิง เพิ่มศักยภาพของแหล่งน้ำ จัดการระบบน้ำ ปรับเปลี่ยนแนวความคิดของเกษตรกรให้การสนับสนุนค่าอาหารในการจัดการอบรม เกษตรกรต้องมาเรียนรู้ จัดหาปัจจัยเสริมต่างๆ ให้กับเกษตรกรเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดเป็นหน่วยงานหลักที่ช่วยให้ความรู้ทางวิชาการ อบรมต่างๆ

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.5.1 ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเหลือในด้านอาหาร บริษัท SCG เข้ามาศึกษาดูงาน เพื่อไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจ ส่งเสริมองค์กรเอกชนหอการค้า ลงมาเป็นเครือข่ายช่วยเหลือสนับสนุนด้านความรู้ เงินทุน ทรัพยากร สื่อต่างๆ ทำให้การขยายแนวคิดกว้างขึ้น เป็นประโยชน์แก่การเผยแพร่แนวคิดที่ทำอยู่หาไปศึกษาดูงาน

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.6.1 เครือข่ายของรูปแบบศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ของจังหวัด อบต. น่าจะมาส่งเสริม แต่ไม่มีงบประมาณเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 ใช้เป็นหลักภูมิปัญญา เป็นต้นแบบทำวิถีชีวิตที่มีอยู่ ความรู้พื้นฐานชีวิตความเป็นอยู่ เช่นประเพณีต่างๆการเกี่ยวข้าว ดำนา วิถีชีวิตดั้งเดิมมีองค์ความรู้ยาสมุนไพรพื้นบ้าน ใช้ทั้งคนทั้งสัตว์เป็นการต้นทุน

3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.8.1 เครือข่ายสมาชิกเครือข่าย การทำศูนย์มีคณะกรรมการเครือข่าย ในชุมชนมีอะไร จะมีให้เราได้ร่วมมือใช้บริการ ร.ร. อบต. ได้ช่วยกัน การศึกษา กศน. เครือข่ายที่ได้เป็นกรรมการ การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่ดี มีเพื่อนมาก มีอะไรช่วยเหลือกัน ได้เป็นการพบกันแค่ครั้งทาง

3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 ทำเป็นตัวอย่าง สมาชิกที่มาต้นแบบเครือข่าย มีการอบรมเผยแพร่เป็นกระแส เห็นเป็นรูปธรรม พยายามสร้างกระแสให้เกิดขึ้น จัดรายการตามรอยพ่อสดานีวิถุ การพึ่งตนเอง การรวมกันในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ ทำให้เป็นกระแสมีเครือข่าย ประชุมสังสรรค์ ไปที่ต่าง ๆ มีการประกาศผ่านสื่อห้องประชุมศูนย์เรียนรู้

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 เป็นสมาชิกแล้วได้ความรู้ ได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ทำให้มีการกระตุ้นจิตสำนึกเวลาเรียนรู้ ดูงาน มีกำลังใจ คนที่ไปดูงานมีแรงบันดาลใจ การส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีรายได้ภายในกลุ่ม

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีความสำคัญต่อความสำเร็จต้องเรียนรู้ต้องศึกษาแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและประยุกต์ใช้ ลงมือปฏิบัติ สงเคราะห์ วิเคราะห์ ตัวไหนดี ไม่ดีต้องลองผิดลองถูก

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 ทุกภาคส่วนเป็นเครือข่ายมีการนำเสนอได้หลักไปทำกลับมานำมาคุยร่วมกัน ทำงานมีส่วนร่วมในการทดลอง เวลามีปัญหาเครือข่ายช่วยเหลือในการตลาด สมาชิกได้ร่วมกันทำให้ชาวบ้านเป็นวิทยากรพูดถึงความสำเร็จ มีเครือข่ายร่วมเผยแพร่ความรู้

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 สามารถพึ่งตนเองได้เกือบทั้งหมดปัญหาหนี้สินก็ลดน้อยลงไปถึงแวดล้อม สุขภาพดีขึ้น ไม่ใช่ยามาแมลง ฝุ่นเคมี เรื่องอาหารการกิน ปลอดภัยพืช ลดต้นทุน

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 ในเรื่องของการมีสิ่งแวดล้อมดี อากาศดีร่างกายแข็งแรง มีอนาคตให้ลูกหลาน มีเงินออม เช่น ต้น ไม้ยืนต้น พืชสวนไร่นา เป็นทรัพย์สินถาวรเพิ่มมูลค่าทุกปี ร่างกายแข็งแรงได้ออกกำลังกายทุกวัน มีฝูงนางเก็บออมข้าว การเผื่อแผ่การแบ่งปันทำให้มีเครือข่ายเพื่อนบ้านที่ดีคอยคุ้มกันภัย

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 มีการอบรม ให้ความรู้แก่เกษตรกร พาไปศึกษาดูงาน

5.2 วางแผนที่จะทำของตนเอง ทำโมเดล

5.3 ลงมือทำหาความรู้อยู่เรื่อย ๆ จากสื่อ หนังสือหาความรู้

5.4 มีการรวมเครือข่ายเพื่อแบ่งปัน เพื่อทำการตลาด

5.5 ประเมิน

คนที่ 4 ผู้ให้สัมภาษณ์ นายประกาศิต อ่ำไพพิศ วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ผลงานที่ภาคภูมิใจ การรักษาผู้ป่วยด้วยสมุนไพรและเกษตรอินทรีย์ (ทำอาหารให้เป็นยา) วันที่สัมภาษณ์ 17 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 ทำให้เกษตรกรดำรงชีวิตอยู่ได้ พอเหมาะ พอควร แก่ฐานะ มีความสุขในการทำงาน ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เป็นปัญหาต่อสังคม ช่วยฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อโลก

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 มีที่ดินเป็นของตนเอง

2.2 มีองค์ความรู้ในงานที่ทำ

2.3 มีความกระตือรือร้นในการค้นหาองค์ความรู้ที่อยู่ตลอดเวลา

2.4 มีจิตใจใฝ่ศีลธรรมอันดี เช่น รู้จักประโยชน์ต่อตนเอง และประโยชน์ต่อผู้อื่น

2.5 มีการเจริญสติ เพื่อพิจารณาหาเหตุผล เพื่อแก้อาการของใจที่ไม่รู้จักพอให้เข้าถึงความรู้จักพอ

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 ความรู้และความเข้าใจหลักปรัชญานี้มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง เมื่อเข้าใจดีแล้วก็จะเห็นช่องทางในการทำงาน

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 เจตคติด้านนี้เป็นความเห็นตรงหลักธรรมในทางพุทธศาสนา คือความรู้จักพอ ถ้าเข้าใจถึงจุดนี้ ก็จะรอดพ้นจากความล้มเหลว

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 ผู้นำชุมชนควรใส่ใจ คอยให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือบ้างเป็นครั้งคราว เมื่อเห็นว่าเขาได้รับความลำบากมาก

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 ภาครัฐควรสนับสนุนเรื่องใหญ่ๆ ที่เกินวิสัยชาวบ้านจะทำได้ เช่น แหล่งน้ำ สาธารณูปโภค การทำกิจกรรมกลุ่ม

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.5.1 การรับการสนับสนุนจากภาคเอกชนก็มีความจำเป็นอยู่มากเนื่องจากมีขั้นตอนไม่มากแต่ควรระมัดระวังเรื่องเงื่อนไขจากองค์กร

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.6.1 เนื่องจากกระแสความเปลี่ยนแปลงทางโลกเปลี่ยนไปทางด้านลบในเกือบทุกด้าน เช่น ดิน ฟ้า อากาศ จิตใจของมนุษย์ การรวมกลุ่มเครือข่ายชุมชน จะเป็นพลังผลักดันชะลอกระแสด้านลบ จะเป็นการช่วยยืดอายุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 วัฒนธรรมดั้งเดิมเป็นเรื่องความเรียบง่าย พอเพียง สงบสุข เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงจึงน่าจะนำมาปรับใช้ใหม่ให้เข้ากับยุคสมัย

3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.8.1 คำว่าหลายฝ่ายคือการทำงานหน้าที่ที่ต้องทำต่างกันหากหลายฝ่ายคิดว่าเป็นฝ่ายเดียวกันคือฝ่ายประเทศไทยงานก็สำเร็จอย่างง่ายดาย

3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 กระแสนิยมของคนปัจจุบันเป็นไปในด้านความไม่พอเพียงเป็นส่วนใหญ่ การปลูกกระแสนิยมด้านความพอเพียงจึงเป็นการต้านกระแสนิยม จึงเป็นสิ่งที่ต้องฝืนทำในระยะแรก ๆ

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 ต้องเป็นผู้สนใจ เข้าใจ และอยากจะเรียนรู้เพิ่มเติม

3.10.2 ต้องเป็นด้วยความสมัครใจ

3.10.3 ต้องเป็นผู้ให้และผู้รับได้

3.10.4 ต้องเป็นผู้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 มีแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ

4.1.2 ผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ มีความเที่ยงตรง ไม่มีเงื่อนไขปิดบัง

4.1.3 ผู้รับการถ่ายทอดมีความสนใจและมีความพร้อมในการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติ

4.1.4 มีการติดตามคอยช่วยเหลือแนะนำเพื่อการปรับปรุง

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 สมมุติเอาว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน ยังไม่สามารถเข้าถึงความสำเร็จได้ทุกภาคส่วนคือทั้งรัฐและเอกชน จะต้องร่วมมือกัน

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 ภาครัฐและเอกชนจะต้องช่วยกันระดมระดมให้เกษตรกรยืนอยู่ได้ด้วยตัวเองแล้วจึงปล่อยมือ

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 เมื่อลงมือปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ มีความรู้และเกิดความเชื่อมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก็จะเกิดภูมิคุ้มกัน

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 รวบรวมเกษตรกร ที่ทำเกษตรตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งมีอยู่ทุกหมู่บ้าน

5.2 ให้เกษตรกรกลุ่มนี้ รู้จักกันประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.3 ให้สมาชิกเยี่ยมชมเยือนกันเพื่อเปิดโลกกว้าง และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมกันพัฒนาด้านความรู้และทักษะ

5.4 ภาครัฐช่วยในด้านการตลาด โดยพยายามผลักดันให้เกิดตลาดที่แยกส่วนอย่างชัดเจนเป็นเกษตรอินทรีย์ และเกษตรทั่วไป

5.5 เกษตรกรกลุ่มนี้ต้องเข้าปฏิญาณตนทุกปี เพื่อให้มีจิตใจมั่นคง แน่วแน่ กล้าหาญที่จะยืนอยู่บนความถูกต้องเพื่อรับผิดชอบต่อชีวิตผู้บริโภค

กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มบุคลากรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญที่จะน่านโยบายภาครัฐมาปฏิบัติให้บังเกิดผลเป็นแกนนำในการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 2 คน เป็นบุคลากรการปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญที่จะน่านโยบายภาครัฐมาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นแกนนำในการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คนที่ 1 ผู้ให้สัมภาษณ์ จำสิปตำรวจพงษ์ศักดิ์ โพธิ์ศรี ตำแหน่ง นายกเทศมนตรี ตำบลศรีสตึก วุฒิการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 หน่วยงาน เทศบาลตำบลศรีสตึก ผลงานที่ภาคภูมิใจ ผลักดันให้มีการยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสตึก เป็นเทศบาลตำบลศรีสตึก และได้รับ

ความไว้วางใจจากประชาชน เลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีตำบลศรีสตี๊กเป็นคนแรก วันที่ให้
สัมภาษณ์ 21 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 เป็นแนวทาง แนวคิดที่สามารถนำไปใช้ได้กับทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม อีกทั้งยังเป็นการดำเนินชีวิตแบบพออยู่ พอกิน พอใช้ สามารถอุ้มชูตนเองได้ มีภูมิคุ้มกันพร้อมที่จะรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก โดยมีความรู้และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญทางการปฏิบัติ

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 มีความพอเพียง 7 ประการ

2.1.1 พอเพียงสำหรับทุกคนทุกครอบครัว

2.1.2 จิตใจพอเพียงทำให้รัก และเอื้ออาทรคนอื่นได้

2.1.3 สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์ และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อมทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้

2.1.4 ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนจะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

2.1.5 ปัญหาเพียงพอ มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง

2.1.6 อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง

2.1.7 มีความมั่งคั่งมีเพียงใจวุ่นวาย เดียวงานเดียวรวยแบบกะทันหัน

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 จัดเพิ่มทักษะ การแลกเปลี่ยนความรู้จากเกษตรกรในแหล่งเรียนรู้จากพื้นที่ใกล้เคียง

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 มีการปลูกฝังแนวความคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน บ้าน โรงเรียน เพื่อให้เกษตรกรเกิดความกระตือรือร้น และเป็นการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชน

ให้เข้าใจองค์ความรู้องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน มีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความรักและความเอื้ออาทรต่อกันบนพื้นฐานของการปลูกฝังสมาชิกในชุมชนให้มีความเอื้ออาทรต่อกัน มากกว่าคำนึงถึงตัวเงินหรือวัตถุ มีความคิดที่จะแจกจ่ายแบ่งปันผู้อื่น

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.3.1 มีการสนับสนุนงบประมาณ บุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ส่งเสริมให้การสนับสนุนแก่เกษตรกรที่มีความพร้อมขาดองค์ความรู้

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.4.1 มีการจัดการข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการรับซื้อสินค้าทางการเกษตรหรือผลิตภัณฑ์ จากชุมชน

3.5 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.5.1 มีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายระหว่างชุมชนในการผลิตสินค้า ส่งให้เครือข่ายเพื่อจำหน่าย ในจำนวนที่ตลาดต้องการ

3.6 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.6.1 ในแต่ละชุมชนอาจนำความคิดเกี่ยวกับชุมชนดั้งเดิมกลับมาใช้ เช่น การใช้แรงงานในครอบครัวเพื่อลดรายจ่ายเป็นการสร้างเสริมรายได้

3.7 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.7.1 มีการบูรณาการการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ พัฒนาชุมชนอำเภอ เพื่อเป็นการผสมผสานความรู้ให้เกิดการตกผลึก

3.8 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.8.1 ก็คือ คน การที่คนจะดำเนินชีวิตไปสู่เศรษฐกิจพอเพียงนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดคือคนจะต้องพัฒนาจิตใจให้ละเลิกถดถอยจากกิเลสตัณหาโดยใช้หลักธรรม

1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2) ความมีเหตุผล หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์

3.9 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 ยึดหลัก พออยู่ พอกิน พอใช้ สามารถพึ่งตนเองได้โดยไม่โลภมากและไม่เบียดเบียนผู้อื่น ยึดหลักประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่าย ลดความฟุ้งเฟ้อในการดำรงชีพ

3.9.2 ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง และสุจริต เพื่อให้ส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ และไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมให้เจริญอย่างยั่งยืน

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 มีการเรียนรู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม พร้อมเก็บข้อมูลจากการดำเนินการปฏิบัติบันทึกผลดี ผลเสียของการดำเนินการ เพื่อนำมาปรับปรุงให้ดีขึ้น

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 มีการรวมกลุ่มเพื่อปรึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากเกษตรกรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงผลงาน

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 เมื่อมีการปฏิบัติแล้ว ผลสำเร็จในการดำเนินชีวิตแบบพึ่งตนเอง บนพื้นฐานของความประหยัด ขจัดการใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และเป็นการเพิ่มรายได้ให้ตนเอง

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 เมื่อเรายึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ไม่มุ่งตามกระแสนิยม วัตถุนิยม และบริโภคนิยมซึ่งเป็นผลแรงในกระแสนิยมโลก และสังคมไทยในปัจจุบัน

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 เป็นขั้นการรวมพลังเพื่อทำการผลิตการตลาด การจัดการ รวมทั้งด้านสวัสดิการ การศึกษา การพัฒนา สังคม ฯลฯ เพื่อให้มีความเข้มแข็งขึ้น คือ พึ่งกันเอง และพึ่งตนเองในระดับกลุ่ม รวมพลังภูมิปัญญาแรงงาน ทุน หรือทรัพยากรเพื่อการผลิต การบริโภคนิยม หรือการตลาด ต้องพึ่งพาทำให้มีพลังการอำนาจต่อรอง มีความเป็นธรรมในสังคมเกิดขึ้น และการขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้มีความหลากหลาย ขั้นการเชื่อมโยงกับภายนอก เช่น ภาคธุรกิจ ภาคราชการ และภาคองค์กรพัฒนาเอกชน หรือ เอ็นจีโอ ในด้านเงินทุน การตลาด การผลิต การจัดการ และข้อมูลข่าวสาร มีการบูรณาการร่วมกันจากหน่วยงานเกษตรอำเภอพัฒนาชุมชนอำเภอ ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ เพื่อดำเนินการให้เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม อีกทั้งยังต้องสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นทุนในการดำเนินการ

คนที่ 2 ผู้ให้สัมภาษณ์ นายชาติณรงค์ บุญล้วน ตำแหน่ง นายกองค้การบริหารส่วนตำบลนิคม หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลนิคม วันที่สัมภาษณ์ 16 พฤศจิกายน 2557

1. ท่านคิดว่าการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างไร

1.1 เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักความพอประมาณคือ พอมี พอกิน พอใช้ สามารถอุ้มชูตัวเองได้คือ

1.2 พอเพียงสำหรับทุกคนทุกครอบครัว

1.3 จิตใจพอเพียงทำให้รักและเอื้ออาทรคนอื่นได้

1.4 การทำเกษตรแบบผสมผสาน ได้ทั้งอาหาร สิ่งแวดล้อม และเงิน

1.5 ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมกลุ่มกันของเกษตรกรจะทำให้แก้ปัญหาค้างๆ ได้ เช่น สิ่งแวดล้อม ความยากจน

1.6 ปัญญาพอเพียงมีเรียนรู้อันร่วมกันในการปฏิบัติ การปรับตัวต่อเนื่อง

1.7 อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง

1.8 มีความมั่นคง สุขภาพจิตดี เมื่อทุกอย่างพอเพียงจึงเกิดความสมดุลความเป็นปกติและยั่งยืน

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรมีอะไรบ้าง

2.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองและความปลอดภัย

2.3 ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน

2.4 ปัจจัยการมีส่วนร่วมพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงมีความแตกต่างกันตามภูมิฐานะ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งทางสังคม ศาสนา สถานภาพการสมรส

3. ท่านคิดว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้างในปัจจัยแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ดังต่อไปนี้

3.1 องค์ประกอบของความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.1.1 ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจที่ต่อเนื่องเป็นรูปธรรม ยังพึ่งพาตนเองไม่ได้ และขาดความพอดีทั้งด้านจิตใจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ

และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นเพียงกระแสความพอเพียง ไม่เป็นประสิทธิภาพที่จะเข้าถึงจิตสำนึกของประชาชนอย่างแท้จริง

3.2 องค์ประกอบของเจตคติต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.2.1 มีคุณธรรม ทั้งนี้บุคคลจะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ต้องนำระบบคุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริตมาปฏิบัติก่อน

3.2.2 ใช้หลักวิชาความรู้โดยนำหลักวิชาความรู้เทคโนโลยีมาใช้

3.2.3 ดำเนินชีวิตด้วยความเพียร ความอดทน มีสติ รอบคอบ

3.3 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน

3.3.1 ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นตัวกลางในการรวมกลุ่มการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ

3.4 องค์ประกอบของการสนับสนุนจากภาครัฐ

3.4.1 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่แนวทางการดำรงอยู่ และการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัวชุมชน จนถึงระดับรัฐ จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ให้มีความรู้ที่เหมาะสม การดำเนินด้วยความอดทน ความเพียร สติปัญญา ภาครัฐควรจะทำให้การสนับสนุนและทำเป็นแบบอย่าง

3.5 องค์ประกอบของการสนับสนุนภาคเอกชน

3.5.1 เป็นอีกส่วนที่มีความสำคัญ ในการพัฒนาประเทศ เพราะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

3.6 องค์ประกอบของอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน

3.6.1 เน้นความร่วมมือและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ช่วยเหลือกันการรวมตัวกันจะสามารถทำให้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น สังคม ปัญหาความยากจน และปัญหาสิ่งแวดล้อม

3.7 องค์ประกอบของวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิม

3.7.1 การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรู้รักสามัคคี ความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักวัฒนธรรม ภาษา ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

3.8 องค์ประกอบของปัจจัยการมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย

3.8.1 ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการในด้านต่างๆ ส่งผลดีต่อการพัฒนาตนเองชุมชน เพื่อให้มีความเข้มแข็งขึ้น คือพึ่งตนเอง ในระดับกลุ่มรวมพลังภูมิปัญญาแรงงาน ทนทรัพยากร เพื่อการผลิตการบริโภค การตลาด

3.9 องค์ประกอบของกระแสนิยมการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.9.1 ไม่ได้มุ่งตามกระแสนิยม ทุนิยม บริโภคนิยม ซึ่งเป็นผลแรงในกระแสสังคมโลก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คนไทยมีค่านิยมทางวัตถุและบริโภคนิยมมากขึ้น จึงเกิดปัญหาและอุปสรรคในการดำรงชีวิต

3.10 องค์ประกอบของปัจจัยการได้เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3.10.1 คือการสามารถพึ่งพาตนเองได้ การตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออก ความพอดี การรอบคอบ การแสวงหาความรู้ การตระหนักคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต อดทน ขยัน แบ่งปันฯ

4. ท่านคิดว่าองค์ประกอบของความสำเร็จในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกร ในแต่ละด้านต่อไปนี้ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

4.1 องค์ประกอบความสำเร็จด้านการเรียนรู้

4.1.1 เป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพแข็งแรง มีความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้สติปัญญาในทางที่ถูกต้อง

4.2 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม

4.2.1 การร่วมมือร่วมแรงกันในการทำงานและกิจกรรมต่างๆเกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ พึ่งพาอาศัยกัน

4.3 องค์ประกอบของความสำเร็จด้านความเข้มแข็งพึ่งตนเองได้

4.3.1 คือความพอประมาณ ความพอเพียงต่อตนเอง ครอบคลุม ไม่มีหนี้สิน บนความประหยัด ตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นออก

4.4 องค์ประกอบความสำเร็จด้านภูมิคุ้มกัน

4.4.1 การทนต่อผลกระทบท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่ทำให้สูญเสีย ความมั่นคงทางจิตใจ เอกภักษ์ณ์ อัตลักษณ์ วัฒนธรรมที่ดีงามของสังคม ค่านิยมที่เหมาะสม

5. รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มเกษตรกรอำเภอในเขตสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ควรเป็นอย่างไร

5.1 คือการมุ่งเน้นยึดหลักพึ่งตนเองก่อน คือการพยายามพึ่งตนเองให้ได้ การบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ปฏิบัติตัวตามทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ มีเหตุผล ไม่เบียดเบียนตัวเองและผู้อื่น สามารถอุ้มชูตัวเองได้ ไม่ได้ตามประแสนิยม ทุนนิยม วัตถุนิยม

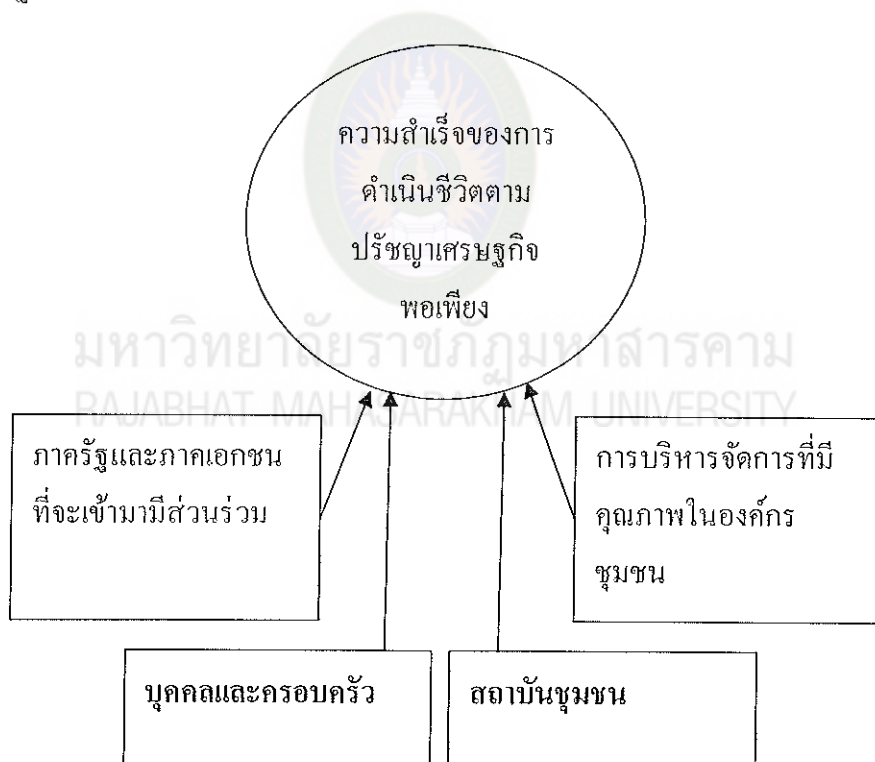
สรุปผลการสร้างรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1. สถาบันครอบครัว สถาบันครอบครัวต้องมีผู้นำครอบครัวเป็นผู้ริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้นำครอบครัวมีความสำคัญที่จะต้องเป็นผู้เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำมาถ่ายทอดให้บุคคลในครอบครัวทราบและต้องเรียนรู้ไปพร้อมกัน หัวหน้าครอบครัวจะต้องบริหารจัดการในครอบครัวให้ทุกคนในครอบครัวใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักความพอประมาณ ในการใช้จ่าย การลงทุน การบริหารงาน ความมีเหตุผล ยึดหลักให้ทำงานคิดอย่างมีเหตุผล ให้อยู่บนหลักมีภูมิคุ้มกันถ้าเกิดวิกฤติต่างๆจะต้องเตรียมตัวป้องกัน เช่น การออมเงินไว้ใช้ในยามจำเป็น ปลูกพืชยืนต้นที่ให้ราคาในระยะยาว เช่น ต้นยางนา และจะต้องดำเนินชีวิตอยู่บน การมีความรู้ มีความรอบคอบระมัดระวัง มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน อดทน ผู้นำครอบครัวควรเป็นตัวแทนครอบครัว ที่ร่วมเป็นสมาชิกองค์กรชุมชน เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายในชุมชน และนอกชุมชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน จะต้องมีความมั่นใจในการตัดสินใจแทนผู้อื่นในครอบครัวได้

2. สถาบันชุมชน ชุมชนมีส่วนอย่างมากในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากมีผู้นำชุมชนซึ่งเป็นแกนนำในการประสานความร่วมมือกับทุกครัวเรือน คอยให้การช่วยเหลือสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เป็นผู้มีความรู้ที่จะเป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชนให้สามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน เป็นผู้รับฟังแล้วถ่ายทอดไปสู่ครอบครัวเกษตรกร เป็นผู้นำการรณรงค์การใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสานความร่วมมือจากเครือข่ายในชุมชนและนอกชุมชนผู้นำชุมชนมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เครือข่ายชุมชนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลายด้าน ด้านความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกันเครือข่ายเกษตรกรเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วยกันทำงานร่วมมือกันปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ ประสานงานเครือข่ายนอกชุมชน เครือข่ายเข้มแข็งเป็นกำลังสำคัญต่อชุมชน ซึ่งภาครัฐจำเป็นต้องพึ่งเครือข่ายชุมชนในการกระจายความรู้ กระจายความช่วยเหลือจากภาครัฐ ช่วยประชาสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรมดั้งเดิมมีอิทธิพลต่อชุมชนที่ตัดสินใจดำเนินการต่อวัฒนธรรมดั้งเดิมที่เคยปฏิบัติมา เมื่อชุมชนมีความร่วมมือร่วมแรงกันจากทุกฝ่าย เกิดการจัดตั้งองค์กรในชุมชน เช่น กลุ่มเกษตรกร สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ในชุมชน ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การมีส่วนร่วมจากหลายฝ่ายจึงมีความจำเป็นในการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ภาครัฐและภาคเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในส่วนของภาครัฐ ให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณช่วยส่งเสริมเกษตรกรในการทำเกษตร เช่นการจัดหาพันธุ์พืช จัดหาแหล่งน้ำธรรมชาติให้พอเพียง จัดหาปุ๋ยราคาถูกให้เกษตรกร รมรงค์ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดหาส่งเสริมให้ชุมชนมีองค์กรช่วยเหลือกันในชุมชนและนอกชุมชน เช่น สหกรณ์ชุมชน ศูนย์เรียนรู้ ศูนย์พัฒนาการเกษตรแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรแบบยั่งยืน ภาคเอกชนมีความสำคัญต่อเกษตรกรช่วยเหลือด้านเงินทุน ด้านความรู้ช่วยส่งเสริมเทคโนโลยีแก่เกษตรกร ร่วมแนะนำจัดหาความรู้แก่เกษตรกรเพื่อความเข้มแข็งและมั่นคงยั่งยืน

จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 และบทสัมภาษณ์กลุ่มประชากรเป้าหมายผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้ให้ออกมาเป็นรูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 7 รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากแผนภาพที่ 7 รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นดังนี้

1. บุคคลและครอบครัว เป็นจุดเริ่มของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตครอบครัวถือว่าเป็นเสาหลักที่ทุกคนได้ร่วมแรงร่วมใจที่จะทำให้ครอบครัวมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดีมีอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืน สามารถเป็นหลักให้ทุกคนในครอบครัวได้มีชีวิตมีอนาคตที่ดี ก้าวหน้า มีความเป็นอยู่ที่ดี ร่ำรวยทุกคนในครอบครัวมีความสุข ดังนั้นบุคคลและครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญในความสำเร็จที่จะใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการประยุกต์ใช้กับครอบครัวทุกครอบครัว
2. สถาบันชุมชน เป็นส่วนรวมของครอบครัวทุกครอบครัว ในชุมชนในการร่วมแรงร่วมแรงใจพัฒนาชุมชนให้ทุกคนในชุมชนมีอาชีพความเป็นอยู่ สถานะครอบครัว ที่มีมั่นคงและยั่งยืน การรวมตัวของทุกคนในชุมชน จึงมีความสำคัญที่ต้องจัดระบบความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้การศึกษาภูมิความรู้ แบ่งปันกัน ระหว่างครอบครัวในชุมชน ร่วมกันทำงานสร้างชุมชนที่เข้มแข็งปราศจากอบายมุข ปลอดภัยปลอดยาเสพติด อาชญากรรมชุมชนที่เข้มแข็งต้องมีการจัดการที่ดีให้ชุมชนเกิดองค์กรท้องถิ่นมีความร่วมแรงร่วมมือ จัดตั้งสหกรณ์ชาวนาข้าวไร่จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชมรมชาวนา ธนาคารชุมชน เหล่านี้เป็นต้น ในชุมชนจึงต้องมีผู้นำที่ดีในการประสานความร่วมมือในชุมชนมีผู้นำชุมชนเป็นผู้นำในด้านความคิดที่ก้าวหน้า สามารถรวมความคิดเห็นการตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบร่วมกัน ช่วยกันดูแลทรัพยากรธรรมชาติธรรมาภิบาลให้ทุกคนร่วมกันประหยัด แบ่งปันธรรมาธิบายอย่างเท่าเทียมกันอย่างรอบคอบรอบด้าน ส่งเสริมให้ชุมชนเป็นแรงผลักดันการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนประสบความสำเร็จ
3. ภาครัฐและเอกชน มีส่วนช่วยผลักดันส่งเสริมช่วยเหลือสถาบันครอบครัวและสถาบันชุมชนให้ชุมชนมีการพัฒนาภาครัฐยังเป็นส่วนสำคัญในการออกระเบียบกฎหมายนโยบายที่จะส่งเสริมครอบครัวและชุมชนให้เข้าถึงนโยบายภาครัฐให้เข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึง จัดสรรงบประมาณลงสู่ชุมชนทุกภาคส่วนให้ความช่วยเหลือด้านการตลาด ด้านการผูกขาดพืชผลการเกษตร ช่วยจัดหาแหล่งน้ำสู่ชุมชน ภาคเอกชนก็มีความสำคัญมากกับความช่วยเหลือเรื่องการตลาดสินค้าการเกษตรให้เทคโนโลยีช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้ทุนสนับสนุนการเลี้ยงสัตว์ ช่วยให้ชุมชนปลอดภัยปลอดจากยาเสพติด ปลอดภัยจากอบายมุข การพนัน ให้ความรู้ร่วมสร้างศูนย์เรียนรู้ร่วมแนะนำจัดตั้งธนาคารชุมชน ดังนั้นทั้งภาครัฐและภาคเอกชนล้วนมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. การบริหารจัดการที่มีคุณภาพในองค์กรชุมชนที่เชื่อมโยงส่งผลให้ชุมชนร่วมกันพัฒนาชุมชนของตนเองด้วยการบริหารจัดการที่ดี ทำให้การดำเนินงานในองค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งมั่นคง ยั่งยืน

การยืนยันรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การระดมความคิดเห็น (Focus Groups) จากบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มเกษตรกรอำเภอสตึก ในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นการประชุมเพื่อยืนยันรูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การระดมความคิดเห็นจากการประชุมกลุ่ม (Focus Groups) เป็นการระดมความคิดเห็นเพื่อยืนยันรูปแบบที่ผู้วิจัยได้

รายนามผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่ม

1. ผศ. ดร. สัญญา เกษณาภิรมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานวิทยานิพนธ์
2. นายวัชรินทร์ รุ่งโรจน์ นายอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
3. นายระเบียบ เทียงธรรม ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
4. นายพุดพิงศ์ มนตรีโพธิ์ ผู้อำนวยการบ้านสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
5. นางจุฬิรัตน์ วิเศษวงษา เกษตรอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
6. นายสมจิตร์ สายชมพู พัฒนาการอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
7. พ.ต.ท. วรวิทย์ หนูสนั่น รองผู้กำกับตำรวจภูธรอำเภอสตึก
8. ดร.ถาวร พอดสม ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
9. นายอัครเดช ขอดน้ำคำ ตัวแทนนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลศรีสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์
10. นายประทีป เฟื่องสุข ผู้ช่วยผู้จัดการธนาคาร ธ.ก.ส
11. นายประกาศิต อำไพพิศ ปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
12. นางผจงจิตต์ อินทราชา เกษตรตำบลสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
13. นางนารีรัตน์ รักษ์สุภานนท์ ครูผู้ชำนาญการพิเศษ ร.ร. บ้านหนองเกาะ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 4
14. นายทองใบ สืบเทพ เกษตรกรอำเภอสตึกจังหวัดบุรีรัมย์
15. นายศิริเทพ วีระภัทรกุล พ่อค้าในอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

สรุปการประชุมกลุ่ม วันที่ 24 มิถุนายน 2557

คำถาม ข้อที่ 1 ทำไมคนส่วนใหญ่ถึงไม่ค่อยมีความเข้าใจในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นายอำเภอสตึก นายวัชรินทร์ รุ่งโรจน์ กล่าวว่า “ความรู้สึกรู้สึกของเกษตรกรชอบความสบาย ชอบอะไร หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากเดิม จึงมีความรู้สึกที่ขัดกับวิถีชีวิตเดิม เกษตรกรจึงไม่สนใจในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ดูเหมือนง่ายแต่เกษตรกรยังไม่เข้าใจอย่างลึกซึ้ง ยังมองไม่ออกถึงแนวทางปฏิบัติ ชาวเกษตรกรต้องปรับเจตคติให้ยอมรับต่อแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและเข้าใจอย่างถ่องแท้ประกอบกับภาครัฐมีนโยบายออกมาไม่ต่อเนื่อง อาจจะเกี่ยวกับการเปลี่ยนรัฐบาลเปลี่ยนผู้นำประเทศบ่อย ...”

ผอ.วิทยาลัยการอาชีพสตึก นายระเบียบ เทียงธรรม “.....ภาครัฐ/องค์กร จะต้องสร้างกระแสให้ทุกคนหันมาสนใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง น่าจะเริ่มตั้งแต่เยาวชนที่ยังอยู่ในวัยเรียนทุกระดับ น้อมนำเอากระแสพระราชดำรัสหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสอนในสถานศึกษาตั้งแต่การบริหารจัดการศึกษา การทำแผน การสร้างความคิด สร้างวิสัยทัศน์ รูปแบบการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมอย่างไม่ต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนแปลงไปตามรัฐบาลที่บริหารราชการก็มีรัฐบาลที่มีอายุสั้น ความต่อเนื่องจึงไม่มีการที่จะหาผู้ที่มีความเกี่ยวข้องก็นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาถ่ายทอดไม่ครบถ้วนจึงทำให้ขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การขับเคลื่อนจึงเน้นไปที่ผู้สูงอายุในชุมชนผู้รับการถ่ายทอดจากหน่วยงานจึงเป็นแต่ผู้สูงอายุในชุมชน การที่จะรู้คุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงไม่ประสบความสำเร็จ เจตคติของเกษตรกรต่อหลักการจึงยังคงอยู่ที่จะเริ่มต้นอย่างไร การที่จะพึ่งตนเองจะต้องทำเช่นไร การขาดผู้นำผู้ชี้แนะก็ยังมีในชุมชนกระแสโลกเป็นปัจจัยสำคัญทุกคนชอบความสบายนิยมวัตถุนิยม คิดแต่จะร่ำรวยอย่างรวดเร็วจึงต้องพึ่งตัวช่วยให้ได้ผลผลิตมากมายได้เงินไวๆตามกระแสเศรษฐกิจปัจจุบัน.....”

ศึกษานิเทศก์ เขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 บุรีรัมย์ (ดร.ถาวร พอสม) “....กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดหลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในหลักสูตร 2550 ต้องจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 100 % การนำหลักสูตรมาใช้ในโรงเรียน 2 ทาง ด้วยกัน คือ โรงเรียนภาครัฐ และโรงเรียนภาคเอกชน แต่อย่างไรก็ตามภาครัฐยังไม่มี การสนับสนุน มากเท่าที่ควรในด้านประชาชนจากการสำรวจการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตแต่คนส่วนใหญ่อาจไม่รู้ตัว เพราะปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางตามคำสอนของพระพุทธเจ้า

เป็นวิถึพุทธอยู่แล้ว อุปสรรคของการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจาก กระแสสังคม การเร่งรัดที่ต้องการผลิตผลทางการเกษตรให้ได้รวดเร็ว และได้ผลผลิตมากๆ จึงมีการเร่งผลผลิต โดยการใช้ปุ๋ย ใช้สารเคมีอย่างมากมายเพื่อให้ได้ผลผลิตอย่างรวดเร็ว เกษตรกรไม่รู้ไม่เข้าใจ เศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง การศึกษา นำหลักการมาพูดมาตีแผ่ให้ฟัง

ปราชญ์ชาวบ้าน นายประกาศิต อำไพพิศ “.....หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็น ธรรมมะขั้นสูง เข้าใจยาก เป็นเรื่องที่ต้องศึกษาอย่างละเอียดจึงจะเข้าใจอย่างลึกซึ้ง บางคนเข้าใจก็ เป็นเพราะจินตนาการที่ดี.....”

ผอ.รร.บ้านสตึก นายพุฒิพงษ์ มนตรี โปธิ์ “.....หลักเศรษฐกิจพอเพียงเกิดขึ้นแต่ยุคหิน ในสังคมมนุษย์ มีการรวมเป็นกลุ่มเป็นชุมชน มีการเอื้ออาทร การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การอยู่อย่าง เป็นครอบครัวปกป้องภัยด้วยกัน เมื่อชุมชนอยู่จำนวนมากขึ้นจึงเกิดกฎเกณฑ์ มีกติกาการใช้ชีวิต และได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลาตามกระแสนิยม ค่านิยมของมนุษย์ มีการถ่ายทอดเป็นรุ่น ๆ ไป มีความฟุ้งเฟ้อ เมื่อมีค่านิยมสิ่งที่ตามมาคือเรื่องคุณธรรม ความต้องการในชีวิตจึงเกิดกิเลส อยากรวย อยากได้ ทำให้เกิดการแข่งขัน ในการผลิต หน่วยงานของรัฐมีส่วนส่งเสริมให้เกิดกระแสสังคม เมื่อมีความต้องการมากจึงเกิดความโลภจนเกินไปจนขาดคุณธรรมเกิดการแก่งแย่งชิงดี ไม่รู้จักพอ อยากได้อยากมีเหมือนคนอื่น ไม่ประมาณตน ไม่เข้าใจตนเอง จะทำให้ตนเองเปลี่ยนแปลงไปจาก เดิมเป็นเรื่องยาก ถึงแม้การเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นก็ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงขาดความอดทนกับ การรอคอย จึงไม่ชอบการรอคอย ไม่อดทน.....”

ผู้ช่วยผู้จัดการ ธ.ก.ส นายประทีป เพ็ญสุข “.....คนสูงวัยส่วนใหญ่เข้ากลุ่มเศรษฐกิจ พอรับรู้แต่ไม่เข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คนที่อยู่ในวัยทำงาน อายุ ตั้งแต่ 20 - 50 ปีก็ ไม่ค่อยสนใจหลักเศรษฐกิจพอเพียง หลายคนพูดถึงเศรษฐกิจพอเพียงมักหมายถึง เกษตรกรอย่าง เดียว กลุ่มเป้าหมายของการขับเคลื่อนเฉพาะผู้สูงอายุ จึงมีแต่ผู้รับฟังแต่ไม่มีการนำปฏิบัติใช้จริง เนื่องจากไม่มีเวลา เข้าใจอยากทุกคนติดกับการแก่งแย่ง แข่งชิง คึ้นรน

เกษตรอำเภอสตึก นางจิวรัตน์ วิเศษวงษา “..... เกษตรกรไทยมีการรับรู้มานาน แต่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ อาจเป็นเพราะไม่มีงบประมาณในการเริ่ม หรืออาจจะมีที่คิดใน การทำเกษตร จึงไม่สามารถลงมือทำได้ ภาครัฐก็มีแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ จัดการอบรมการผลิตปุ๋ย ต้นทุนต่ำ แนะนำสาริตการทำสวนครัว รั้วกินได้ แต่มีผู้นำไปใช้น้อยไม่เกิดประ โยชน์อย่างต่อเนื่อง จึงรอคอยแต่ความช่วยเหลือจากภาครัฐ ไม่พึ่งพาตนเองทำให้เกษตรกรปล่อยเวลาอย่างสูญเปล่าเพียง ทำตามความต้องการความสะดวกสบายของตน.....”

คำถามข้อที่ 2 ถ้าจะเริ่มต้นในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในมิติของชาวบ้านต้องใช้หลักอะไรในการขับเคลื่อน

เกษตรอำเภอ นางจุรีรัตน์ วิเศษวงษา “...ต้องเสริมให้เกิดความอยากทั้งตนเอง ไม่คิดจะรอพึ่งผู้อื่นต้องทำด้วยตนเองให้มีเจตคติที่ดีในความคิด ต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเชื่อมั่น มั่นใจ ที่จะลงมือเริ่มปฏิบัติด้วยตนเอง...”

ผู้ช่วยผู้จัดการ ธ.ก.ส. นายประทีป เฟื่องสุข “.....การเริ่มที่จะใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต้องศึกษาให้เข้าใจเสียก่อน เริ่มจากการใช้หลัก 3 ห่วง ต้องเข้าใจว่า เพียงพอ และพอเพียง สำหรับบริบทของแต่ละคน ซึ่งไม่ทำกันตามสภาพและสถานะรายได้ให้มีความพอประมาณเป็นตัวขับเคลื่อนในการศึกษา ควรจะมีการสอยตั้งแต่ชั้นประถมมัธยม จนถึงอุดมศึกษามีการปลูกฝังให้เห็นผลสัมฤทธิ์ภายในชุมชน มีผู้นำในการให้ความรู้ ตั้งแต่วัดมีพระเป็นผู้ให้ความรู้ในวิถีพุทธ ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้นำชุมชนที่ดีในการเรียนรู้...”

ผู้อำนวยการ ร.ร. บ้านสตึก นายพุดผิงค์ มนตรี โพร้ “...จำเป็นต้องมีผู้ให้ความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าใจอย่างถูกต้อง รู้หลักปรัชญา รู้วิธีการ ถ้าขาดความรู้ทำให้มันจะไม่ประสบผลสำเร็จให้ความสำคัญกับตนเอง รู้จักตนเองนำไปวิเคราะห์ให้มีแนวทางที่ถูกต้อง ให้ความสำคัญกับตนเอง รู้จักตนเองแล้วเอาไปวิเคราะห์ เศรษฐกิจพอเพียงให้เขารู้จักมองตนเอง...”

ปราชญ์ชาวบ้าน นายประกาศิต อ่ำไพพิศ “.....ต้องมีการรณรงค์อย่างกว้างขวางให้มีความรู้ พาทำให้รู้ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ลดการใช้ยาฆ่าแมลง ต้องมีผู้ลงไปส่งเสริม การเริ่มทำถึงแปลงไร่นาของเกษตรกร ต้องมีผู้นำในชุมชน ต้องมีศรัทธา คิดที่จะพึ่งพาตนเอง รู้วิธีที่จะบริหารจัดการตนเอง ครอบครัว...”

ศึกษานิเทศก์ เขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 บุรีรัมย์ (ดร.ถาวร พอสม) “.....ต้องปลูกจิตสำนึก Attitude ให้รู้ค่าของการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้เป็นแบบอย่าง Best Practice ผู้ที่ทำแล้วประสบความสำเร็จขยายบอก แนะนำสอนให้ผู้อื่น ได้รู้ทำตาม พาทำ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชนเองต้องให้การสนับสนุน ดูแลเป็นที่เลี้ยง ช่วยส่งเสริมเงินทุนให้รู้จักบริหารจัดการตนเอง เริ่มจากความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีการแบ่งเวลา แบ่งงานให้คุ้มค่าต้องทำให้เขาเห็นคุณค่าและยอมรับ โดยให้เห็นผลประโยชน์อย่างจริงจังหาวิธีการให้สะดวก เรียบง่าย ไม่ยาก ขยายผล และเผยแพร่ ภาครัฐต้องเข้ามาสนับสนุนและแนะนำให้เห็นชัดเจนมากขึ้น ในโรงเรียน ครู อาจารย์ก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน....”

ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพสตึก นายระเบียบ เทียงธรรม “.....ต้องมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทำเป็นตัวอย่างส่งเสริมติดตามจนประสบความสำเร็จต้องมี หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาดูแล....”

นายอำเภอสตึก นายวัชรินทร์ รุ่งโรจน์ “.....ต้องกลับไปศึกษาคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้รู้จักความศรัทธา สัมมาทิฐิ คุณธรรม เพราะหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยบูรณาการให้เข้าไปในกระบวนการจัดการศึกษาทุกระดับ ให้มีความรู้ –ทักษะ วิชาชีพ วิชาโลก เข้าใจเศรษฐกิจพอเพียงอย่างทอแม่ง จากปรัชญา มีการปฏิบัติ มีการจัดการบริหารจัดการด้วยตนเอง ...”

คำถามที่ 3 หน่วยงาน องค์กร ภาครัฐ จะต้องทำอย่างไร เพื่อให้ประชาชนใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เกษตรอำเภอสตึก นางจุรีรัตน์ วิเศษวงษา “.....ต้องมีศูนย์เรียนรู้ ภาครัฐต้องเป็นผู้ลงทุนสร้าง ต้องมีการส่งเสริมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พาไปศึกษาดูงานมีผู้ชำนาญ พาไปทำ และต้องมีการประชาสัมพันธ์สร้างกระแสให้เกิดเจตคติขึ้นในกลุ่มเกษตรกรที่จะนิยมนำมาใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประชาสัมพันธ์ให้คนไปดูตัวอย่าง...”

ผู้ช่วยผู้จัดการ ธ.ก.ส สาขาสตึก นายประทีป เฟื่องสุข “.....ควรจัดหางบค้ำความรู้ไม่ควรสนับสนุนงบประมาณ แต่สนับสนุนด้านการให้ความรู้ อย่าให้เงินเพราะจะทำให้เกษตรกรเสพติดการช่วยเหลือด้านการเงิน จัดบุคลากรที่มีความรู้มาสอนหารูปแบบ กระบวนการ พาทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง ประชาสัมพันธ์ให้เกิดกระแสนิยมปราชญ์ชาวบ้าน.....การพาทำให้ดูเป็นวิธีเดียวที่จะสร้างกระแสให้เกษตรกรสนใจเข้าร่วม เช่นการรณรงค์ การปลูกมะนาวไว้กินเอง การสร้างปัญญาให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจแล้วสามารถทำได้ด้วยตนเอง”

ศึกษานิเทศก์ เขตพื้นที่การศึกษา เขต 4 บุรีรัมย์ (ดร.ถาวร พอสม) “.....ภาครัฐ โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการจะต้องใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิชาหลักในการสอนให้นักเรียนให้นักเรียน ได้เรียนรู้หลักปรัชญา วิธีการ แบบอย่างในการปฏิบัติผลสัมฤทธิ์ในการใช้ ตั้งแต่ประถม มัธยม อาชีวะ อุดมศึกษา เน้นการปลูกจิตสำนึก เชิญผู้ปกครอง เชิญประชาชน เกษตรกร มาร่วมสัมมนา...”

ผอ.วิทยาลัยการอาชีพสตึก นายระเบียบ เทียงธรรม “.... ภาครัฐต้องทำอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานต่างๆต้องนำไปปฏิบัติจนเห็นผลแล้วมีการเรียนรู้บอกต่อ แนะนำต่อ อย่างสม่ำเสมอ มีกลยุทธ์ที่เรียบง่าย สอนกลยุทธ์ในแนวทางปฏิบัติอย่างชาญฉลาด โดยผู้ปฏิบัติไม่รู้ตัว....”

นายอำเภอสตึก นายวัชรินทร์ รุ่งโรจน์ “....ทุกหน่วยงานต้องนำเอาหลัก 3 ประการ ไปใช้ในหน่วยงานรัฐนำเอารูปแบบไปทดลองใช้ หาวิธีให้ง่ายๆแต่ประสบความสำเร็จนำหลักปรัชญา

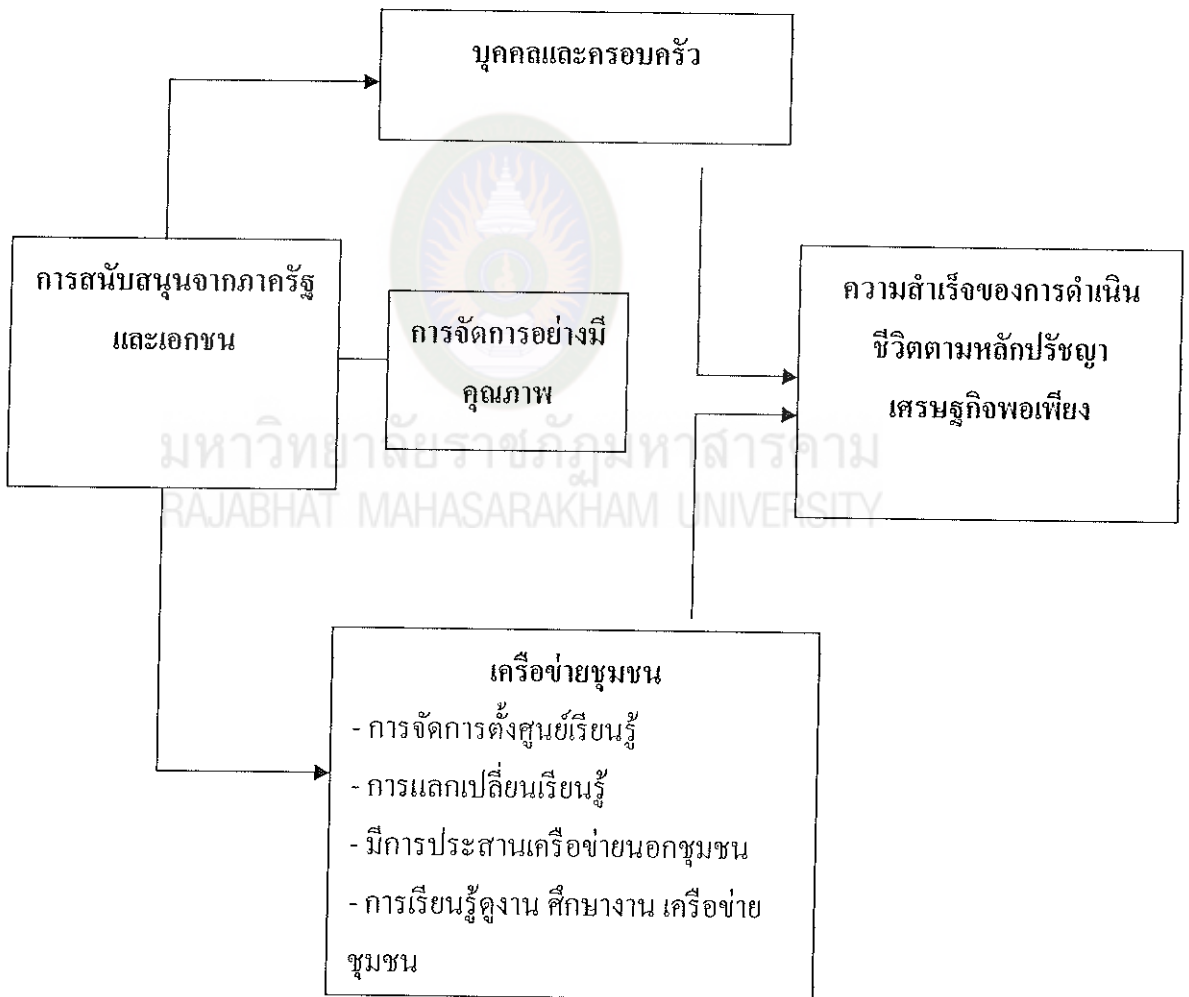
เศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรโรงเรียนทุกระดับ หารูปแบบการประกอบอาชีพของเกษตรกร
 อย่างเป็นแบบผสมผสาน ต้องค้นหาวិธีการปฏิบัติอย่างง่ายแต่เข้าถึง สร้างองค์ความรู้ ปัญญา
 จัดหาบุคลากร กระบวนการพาทำ ปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม มีการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง....”

การระดมความคิดเห็นเพื่อยืนยันรูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของ
 เศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังนี้

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรมีความรู้แค่ผิวเผินไม่รู้จักจริงอย่างลึกซึ้ง
 จึงทำให้ไม่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตอย่างถูกต้อง กับ
 เกษตรกรต้องการความสบายไม่ยอมเริ่มการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่ ประกอบกับนโยบายจาก
 ภาครัฐไม่ต่อเนื่อง เปลี่ยนนโยบายจากรัฐบาลที่มาปกครองประเทศกระแสโลกาภิวัตน์เปลี่ยนแปลง
 การดำเนินชีวิตของเกษตรกรทำให้เกษตรกรต้องการเงินเพื่อนำมาซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกอย่าง
 รวดเร็วและมาก ๆ เกษตรกรจึงอยากได้ อยากรวย แย่งกันผลิต ผู้นำก็ยิ่งแสวงหา เศรษฐกิจพอเพียง
 ไม่สามารถทำให้เห็นผลสำเร็จอย่างรวดเร็วทันความต้องการ เกษตรกรจึงขาดการอดทน รอคอย
 ไม่ค่อยเป็นค่อยไป เกษตรกรเองยังเข้าใจว่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องไม่ทันสมัย
 เหมาะสำหรับคนสูงอายุ จึงโยนให้ผู้สูงอายุเป็นผู้สนใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 เกษตรกรถูกมอมเมาจากนโยบายประชานิยมจากรัฐ หลายครั้งหลายสมัยจนเสียดการรอ
 คอยความช่วยเหลือจากรัฐเกิดวัฒนธรรมที่ไม่ยอมพึ่งพาตนเอง ไม่กระตือรือร้น ขยัน ในการ
 พัฒนาอาชีพ เกษตรกรจึงตั้งความหวังที่จะมีผู้นำในชุมชนนำพาให้เป็นผู้ชี้แนะ นำในการ
 เปลี่ยนแปลง ขบวนการที่จะเป็นในการขับเคลื่อนจะต้องมีกระบวนการขับเคลื่อนโดยผู้นำ
 ชุมชนเครือข่ายชุมชน ศูนย์เรียนรู้ในชุมชน ตลอดจนต้องมีการเรียนการสอนในโรงเรียนทุกระดับ
 กระตุ้นให้เกษตรกรมีความคิด มีเจตคติที่อยากเริ่มดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียงเริ่มจากการพึ่งพาตนเองก่อนเป็นอันดับแรก เกษตรกรเองต้องมีความคิดในการพัฒนาตน
 และครอบครัว ผู้นำครอบครัวจึงต้องได้รับการศึกษาเรียนรู้ ต้องมีกระบวนการทำให้เจตคติของ
 ชาวนามีต้องการอยากทำ เกษตรกรจึงจะทำได้ ในการให้ความรู้แก่เกษตรกร จากศูนย์เรียนรู้ของ
 ชุมชนต้องสร้างเจตคติที่ดีต่อเกษตรกร ให้เกษตรกรเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่าง
 เข้าใจลึกซึ้งจนเกิดเจตคติที่ต้องการจะดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันดับ
 ต่อไปก็ให้เกษตรกรรู้การเลือกอาชีพ เลือกการจัดการทำเกษตรแบบผสมผสาน ศึกษาวิชาชีพ จึงต้อง
 อาศัยผู้นำชุมชนในการขับเคลื่อนจัดตั้งชุมชนเริ่มจากการให้ความรู้ สร้างศูนย์เรียนรู้ พาไปดูงาน
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การนำพาให้มีการเริ่มลองทำ สร้างระบบการจัดการที่ดี มีการ
 ปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมให้มาก ใช้กลยุทธ์ซ่อนในภารกิจที่ทำ มุ่งให้เกษตรกรเข้าใจในหลักปรัชญา
 ของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้ง พัฒนารูปแบบในการดำเนินงานอย่างง่ายแต่ประสบความสำเร็จ

สอนให้เกษตรกรรู้ทำตาม เริ่มจากการงดใช้ปุ๋ย ยามาแมลง สร้างให้ชุมชนมีความศรัทธา ยึดหลักตามวิถีพุทธ สัมมาทิฐิ ให้เห็นประโยชน์บนพื้นฐานคุณธรรมสร้างเครือข่ายประสานกับกลุ่มชุมชนอื่นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับการวิจัยแบบคุณภาพปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มากที่สุดคือ เจตคติของเกษตรกรในความคิดที่ดีต่อหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงความนิยมชมชอบในหลักการปัจจัยคือผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือ ตามสถานะและสภาพ

ผลจากการวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ผ่านการศึกษาวิจัยย้อนจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

แผนภาพที่ 8 รูปแบบการพัฒนาการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

จากแผนภาพ รูปแบบการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของเกษตรกรในเขตอำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ อธิบายได้ดังนี้

1. บุคคลและครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นของการเริ่มใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต หัวหน้าครอบครัวจึงต้องเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของครอบครัว ผู้นำครอบครัวจึงต้องสร้างให้ทุกคนในครอบครัวมีเจตคติต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ทุกคนในครอบครัวมีความรู้และความเข้าใจ แนวทางการปฏิบัติตน โดยยึดหลักความพอเพียง พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน อยู่บนเงื่อนไข ความรอบรู้ มีสติปัญญา รอบคอบ ระมัดระวัง ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แข่งขันแบ่งปันสามารถพึ่งตนเองได้มีอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืน ใช้ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างรู้ค่าและคุ้มค่า มีการเก็บออมช่วยเหลือชุมชนเพื่อนบ้าน ญาติมิตร ร่วมกันทำงานเพื่อส่วนรวม เพื่อชุมชนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการพัฒนาคุณภาพบุคคลและครอบครัวให้ผู้นำครอบครัวเป็นเสาหลักในการพัฒนา ให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะในการดำเนินชีวิตในแต่ละช่วงวัยที่เหมาะสม ให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็ง สามารถปรับตัวรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง บนพื้นฐานคุณธรรม ซื่อสัตย์ ความเพียร ขยัน อดทน มีการแบ่งปัน มีความรอบรู้ ระมัดระวังสร้างภูมิคุ้มกันรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงจากสถานะต่างๆจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยี

2. เครือข่ายชุมชน เป็นการรวมตัวของผู้นำครอบครัวและคนในครอบครัวที่มั่นคง ยั่งยืน ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างชุมชนที่เข้มแข็ง ร่วมกันพัฒนา ร่วมกันจัดการสภาพการดำเนินชีวิตในชุมชนให้มีการพึ่งพาอาศัยกัน แบ่งปันกัน ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันก่อตั้งชุมชนที่เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ มีรูปแบบการจัดการต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยุติธรรม รวมกลุ่มกันทำประโยชน์แก่ชุมชน ประสานงานและได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ ภาคเอกชน อย่างเป็นระบบแบ่งปันกันอย่างทั่วถึงเสมอภาค แบ่งปันภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อการพัฒนา ร่วมกันก่อตั้งศูนย์เรียนรู้สร้างระบบสหกรณ์เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน หาแหล่งเงินจัดการให้เป็นแหล่งเงินทุนในชุมชน ช่วยเหลือผู้ที่ยากจนกว่า เพื่อให้ชุมชนเป็นชุมชนที่มั่นคง เข้มแข็ง ยั่งยืน มีภูมิคุ้มกัน มีการพัฒนา ร่วมกัน อย่างเหนียวแน่น มีการป้องกันภัยร่วมกันอย่างเป็นระบบ การพัฒนาชุมชนอยู่บนฐานความมั่นคง ยั่งยืนร่วมกันอย่างเป็นระบบ ดังนี้

2.1 การพัฒนาอยู่บนฐานความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

2.2 สร้างภูมิคุ้มกันสังคม ชุมชน เช่น ป้องกันวัฒนธรรมจากภายนอกที่ทำลาย

วัฒนธรรมเดิม ป้องกันภัยจากยาเสพติด และการพนัน

- 2.3 สร้างความมั่นคงด้านอาชีพของชุมชนเป็นฐานรายได้หลักความมั่นคงด้านอาหาร แหล่งผลิตอาหาร สร้างมูลค่า เพิ่มจากผลผลิตทางการเกษตรด้านอาหารและพลังงาน
- 2.4 ลดความยากจน สร้างงาน สร้างคน
- 2.5 มีความมั่นคงด้านสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- 2.6 เสริมสร้างสังคมที่เป็นธรรม มีความเสมอภาค มีคุณธรรม จริยธรรม สังคมที่มีคุณภาพเป็นสังคมที่มีความสันติสุข
- 2.7 มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีพ สร้างเศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพท้องถิ่น
- 2.8 ให้สังคมชุมชน มีสิทธิขั้นพื้นฐาน ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือก ในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี
- 2.9 สร้างความสามัคคีให้ทุกคนในชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ครอบคลุมถึงประโยชน์ของส่วนรวม
- 2.10 มีการบริหารจัดการชุมชนอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ
3. ภาครัฐและภาคเอกชน เป็นแรงผลักดันมาจากนโยบายภาครัฐในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นให้ประชาชนใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เกิดแรงผลักดันอย่างมาก
- งบประมาณที่ภาครัฐแจกจ่ายสู่ประชาชน ทั้งด้านส่งเสริมการเกษตร เงินกู้ยืมการจัดสรรงบประมาณให้แก่ชุมชนสร้างแหล่งเก็บน้ำ ขุดคลอง ระบายน้ำสู่ภาคเกษตร จัดทำถนนหนทางเพื่อความสะดวกในการขนสินค้าเกษตร นับว่าภาครัฐให้การส่งเสริมแก่เกษตรกรโดยตรงรวมทั้งการประกันราคาพืชผลการเกษตรเป็นต้น องค์กรเอกชนก็มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ความรู้ส่งเสริมให้มีวิธีการ แนวทางการดำเนินการจัดหาแหล่งเงินทุนแก่เกษตรกร ภาครัฐต้องจัดสรรเงิน (งบประมาณ) ให้มากลงมาสู่ภาคเกษตรกรรายย่อยให้ได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนในการพัฒนามีการจัดสรรงบประมาณให้ชุมชนส่งเสริมให้ชุมชนมีองค์กรที่เข้มแข็ง แข็งแรง มั่นคงมีการจัดตั้ง องค์กรชุมชน เช่น สหกรณ์ ออมทรัพย์ ธนาคารชุมชน ศูนย์เรียนรู้ กลุ่มเกษตรกรรายย่อย กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มพัฒนาชุมชน เป็นต้น โดยรัฐจะต้องเป็นผู้จัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่เกษตรกร อย่างทั่วถึง เหมาะสม และเสมอภาค พร้อมทั้งจัดสรร ในปัจจัยพื้นฐานที่เอื้อต่อเกษตรกรทั้งด้านทุน ด้านความรู้ และด้านกระแส ที่จะทำให้เกิดเจตคติที่ดีในการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนหันมาร่วมส่งเสริมเกษตรกรให้มีความมั่นคง ยั่งยืน การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูกให้พอเพียง สร้างแหล่งเก็บ

กักน้ำให้มีน้ำทุกฤดูกาล ออกกฎหมายป้องกันการรุกรานทำลายต้นน้ำส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชผสม พืชยืนต้น เป็นการออมเงินเพื่ออนาคตลูกหลาน ได้มีความมั่นคง ยั่งยืน

4. การจัดการบริหารที่มีคุณภาพ ในระดับครัวเรือนให้รู้จักการทำบัญชีครัวเรือน รู้จักการแบ่งรายได้ออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นเงินไว้ใช้จ่ายประจำวัน ประจำเดือน ประจำปี ส่วนที่ 2 เป็นเงินเก็บไว้ออมเพื่อเป็นทุน ในอนาคตให้มีความมั่นคง ส่วนที่ 3 เป็นเงินไว้ลงทุนในการพัฒนาการทำเกษตรการเพิ่มความสามารถของเครื่องยนต์ ทุ่นแรง และการลงทุนด้านเครื่องมือการทำเกษตร การบริหารจัดการด้านชุมชน มีความสำคัญอย่างมาก เมื่อชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ ส่งผลให้ทุกครัวเรือนสามารถ พึ่งตนเองได้ ประเด็นที่ต้องดำเนินการ โดยด่วน ได้แก่

4.1 การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนให้เกิดองค์กรในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มีการจัดการที่ดีมีเครือข่ายในชุมชน และนอกชุมชน ร่วมประสานในทุกด้าน

4.2 การให้ความรู้แก่เกษตรกรอย่างถูกต้องและเกิดความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างลึกซึ้งจนเกิดเป็นเจตคติที่ทำให้เกษตรกรมีความประสงค์จะเริ่มด้วยตนเอง มีความต้องการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 การประสานภาครัฐและเอกชนที่จะส่งเสริมช่วยเหลือเกษตรกรอย่างกว้างขวาง และต่อเนื่องเกิดเป็นกระแสสังคมที่นิยมปฏิบัติกันในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง